

309356

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

జెన్న పట్టణము 1915 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 15 వ తేది గురువారము

No. 13

నంపుటము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర అధిక వైశాఖ మాసము శుద్ధ ప్రథమ ౧.

సంచిక ౧౩

అద్భుతమైన ధరలు

కొద్దిరోజులవరకు మాత్రమే

వేదికలమునకు తగిన ప్రతిష్టమైన ఇంగ్లీషు ట్విల్లుతో మద్రాసులో నైసుగా తయారైన షర్టులు 1 వ రకం వెల 1-8-0 1-0-0. 2 వ రకం 1-8-0 0-14-0 8 వ రకం 1-8-0 0-12-0 బనియనులు 1 వ రకం 1-8-0 0-6-0. 2 వ రకం 1-8-0 0-5-0. 3 వ రకం 1-8-0 0-4-0. 4 వ రకం 1-8-0 0-3-6. ఒకపర్యాయము 8 కి తక్కువ

అంపబడవు.

నె 200 య నెప్యూక్ కలము బంగారుపాళితో ౧ 1-8-0

నె 210 య నెప్యూక్ కలము " 8-4-0

బ్యాక్ షర్టు పాంటెక్ కలము బంగారు పాళితో 8-4-0

పీ. కె. కె. పాంటెక్ కలము " 2-8-0

అనేక మితర పాకాంటెక్ కలములు సరసముగా దొరకును.

మద్రాసు స్టోర్స్ సప్లయింగ్ ఏజెంసీ

15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన

వ్రయము తగ్గింపు పుడు.

తేకుమానులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలపడే. అట్టి కలపకొనుటయందు కొంచెము జాగరూకతగా నుండిన చాలలాభము కలదు. వేయేల, మానద్ర గృహమునకు కావలసిన రంగూను తేకు కలప చిన్న కిటికీలనుంచి దూలములువరకు పనికివచ్చు అన్ని రకములు; కమ్మలు, వాసములు, బల్లలు, దూలములు, పెద్దమానులు, చతుకగా దొరకును.

ఆర్. యస్. ఆర్. బటన్సు.

స్టీలుమార్కు ఫలకలు. రీఫరుబద్ధము మొదలుగాగల వన్ని మరియుతర మార్కుకల పయన్న మద్రాసు ధరలకంటె తక్కువ. బెజవాడ, తెనాలి, బందరు గుంటూరు, బాపట్ల తాలూకాలు నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకానున్న మద్రాసుకంటె కాకినాడ, సామీప్యము; రయిలచావీలు తక్కువ. కావలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

ఆచంట ను బ్యా రాయుడుగారు.

కంట్రాక్టర్సు, కల్పన కర్తలు, కాకినాడ.

రాక్షస నామ సంవత్సర బహుమతి.

యిదివరకు నెక్కువవెల కమ్ముచుండిన యీచేతిగడియారమును యీ సంవత్సర బహుమతికై ఈమాసాంతములోగ గొను వారికి రు 1-12-0 లకు విచ్చెదము త్వర పడుడు వి. పి. ఖర్చులు చేరు.

రాక్స్ కోప్ లీవరు

జ్యూ వెల్లు గడియారము

గార్మెంటు 5 సం॥ లు ఇవ్వ బడును. గొలునుతో ధర 2-4-0. ఇది మొరటుపని కుపయోగమైనది. రెండు ప్రక్కలును అద్దముగలదు. చక్రముల ప్రతిరంధ్రములకు రెంపులు చెక్కియుండును. వేయేల ఈలాటి గడియారము ఇంత తక్కువధరకు దొరకదు. దీనికి సమమగునది ఇంకొకటిలేదు.

ఎస్. యం. స్వామి అండు కంపెనీ,

41 నంబులయ్యగనీధి, మదరాసు.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినంచిక!

సంవత్సరాదినంచిక!

ఆంధ్రపత్రిక యొక్క ఆరవసంవత్సరాదినంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిష్పంధ నైస్యసేవ, ప్రాచీనతీధి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాచార్యన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము నంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిగ్గిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల నైస్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల నైస్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్ర ప్రచురణములంద పూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయోక్కతీయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ నచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

దంత మార్గము

డబ్బీ 1-కి వెల యా. 0-2-0 12-కి యా. 1-2-0.

ఈ దంత మార్గము నో పండ్లు నోములువలన చిగుళ్ళుగట్టిపడును. చిగుళ్ళునుండి రక్తము ప్రవించుచుండును. నోట వ్యంగ్యము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్ల గానుండును.

నర్మశామాన్యము గ వాడుటకు దగి యున్నది.

సుఖభోగి మాత్రము.

20 మాత్రముగల డబ్బీ 1-కి వెల యా. 1-0-0.

కొంచు సవాపేహములకు ఈదూర్ణుల బాగుగపనిశేయును. కీటిని తీయును భంగపడినవోట తైలమును రాయవలయును. ఇంకొకడుక్రిక పెహకారక జాద్యులులకుపూడ ఉపయోగించును.

అచ్చుతాంబూలు డిపో, ఘోడ్డు, బొంబాయి. అన్నుతాంబూలు డిపో, 6, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడివి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగా భాషలో తగిన పటములతో కథలవలె వర్ణిత మగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0. (పోస్టేజితో సహా) ప్రవేశ దురుము చేదు. సంవత్సరముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

కలమువాడు:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఏ. పి.

చింతాడిపేట, మదరాసు అవి వ్రాయుడు.

స్థానిక వార్తలు

దీపములవేళ:- నేడు శ్రేణు సాయంకాలము 6-50 గంటలకు దీపములు వెలిగింప వలయును.

కాలమానస్థితి:- స్థానిక వర్షాన్ని 92.9 ముత్రలు, అధికవర్షాన్ని 78.7 ముత్రలు.

స్కూల్ కాజుకోర్టు:- రెండవజడ్జి సర్. వి. సి. దేశికాచారిగారు ఎండకాలపునెలపులలో వెకేషన్ జడ్జిగా పని చేయుదురు.

శ్రీనటరాజ భక్తజనసభ:- శుశ్ర, ఆవధానము పాపయ్యనవీధి నెం 28 రు గృహమునందు నేటిసాయంకాలము 6 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ మేయారు కే. గణేశకాశ్రమిగారు వైరాగ్యజ్ఞానములనుగూర్చి యజ్ఞవల్క్యముననుసరించెదరు.

నగరాలోగ్యవార్తలు:- ఏప్రిల్ నెల 31వ తేదీనానంతమైనవారములో 12 మందికి మహాచికముతగిరి 1 రు చనిపోయిరి; 5 మందికి చిక్మాచిక్ముతగిరి 5 మందియు చనిపోయిరి మొత్తముగా 814 పుట్టుకలును 318కి చావులును రిజిస్టరు చేయబడినవి.

ముసోజనోపకార సంఘము:- చెంగబజారు నాటకశాలలో నాటకారంభపూర్వము రాత్రి 8-20 గంటలకు తిమ్మకాశిజయందు లాజిక ప్రాసెసరుగాను ఎస్. సచ్చిదానందమిశ్ర, బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు ప్రేమనుగూర్చి యజ్ఞవల్క్యముననుసరించెదరు.

క్రీడ శేషులైన కే. శ్రీనివాసయ్యగారు:- వీరిజ్ఞాపకమును కార్యకర్తలకును తగినభక్తుల నిర్ణయించు నిమిత్తము వీరిమిత్రులును విద్యార్థులు శ్రేణుసాయంకాలము 6-30 గంటలకు ముత్రాక కలపిస్తూ సర్వలహాలలో సమావేశమై సభచేయుదురు. స్థానిక సంస్థలు.

శ్రీగంధిదండంతు:- 15-యభయమును కొన్ని దినములలో చెన్నపురికి విచ్చేయుదురని తెలియవచ్చుచున్నది. గంధిగారికి స్వాగతప్రార్థనముగా సన్మానపుత్రము వొసగుటకుపాతాశ్రికక లీగువారు తగినయేర్పాటుచేయుచున్నారు.

మదరాసు వైద్య నాక:- నేడు సాయంకాలము 6-30 గంటలకు విక్టోరియాహాల్లో కర్నూలిపద్ధతగారు ఉపన్యసించెదరు. ఈయంపన్యసమును విశిష్టవారు రెండేసి రూప్యముల టికెట్లు కొనవలయును, ఇందు మూలముగా వచ్చు ద్రవ్యము మదరాసు యాధిపతి కియ్యబడును.

చెన్నపురి యన్న దాన సమాజము:- క్రీ. శ్రీశని లైన కందగెడ్డల శ్రీవేంకటేశము నెట్టిగారి విల్లు ప్రకారము ఆవిల్లువలన నియమింపబడి ప్రాచీనులందరిన యగ్నిహూటరులు జడ్. రాజమునెట్టి బి. పాథసారధి నెట్టిగారులు ఈయన్న దాన సమాజమునకు రు 500 ల వొసంగినారట.

ఒక బహుమానము:- మొన్న తిరువలిక్కేటి యందలి శ్రీ పార్థసారధిస్వామి సభవారు చేయించిన పాటకచ్చేరిలో బానుపాదపుర వాస్తవ్యులును గాయక ప్రవీణులునగు విద్యాన్ శ్రీనివాసయ్యగారికి చెన్నపురిలో వశాలవర్తకముచేయు ఎస్. అల్యూరునెట్టిగారి రోక రవ్యయంగరమును బహుమానముగా వొసంగిరి.

వెస్ట్ కాలేజి:- నేడు తెల్లవారి 7 గంటలకు జరిగిన చిన్నతరగతుల విద్యార్థుల క్రీడానిశోదములలో గెలిచినవానికి శ్రేణుసాయంకాలము 6-30 గంటలకు కాలేజీహాల్లో టీచరు గారు కాలేజికి సంబంధించిన మిస్ మెక్ లియాడ్ గారు బహుమతులు పంచివెట్టెదరు. గౌ. స్వామయ్యార్ల దినాకటపాదూర్ సి. వి. కుమారస్వామిరాశ్రమిగారు రగ్రాసనాధి పత్యము వహించెదరు.

సెయింట్ గేబ్రీయల్ హైస్కూలు లిటరరీ స్టాఫ్ లెట్:- ఈ స్కూలులో యొక్క ద్వితీయ వర్ష వర్గం తుల్యత్యము ఈ నెల 20 వ తేదీ సాయం కాలము 6 గంటలకు స్కూలు హాల్లో జరుగును. గౌ. ఎల్. డి. స్వామికన్న పి. శ్రీ గా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

వృత్తాంతములు

ఒక సువర్ణ:- ఆయా, మా 12-4-18 తేదీపత్రిక 18వ పుటలోని శ్రీనివాసకాశ్రమిగారి బిల్లునుగూర్చి వ్యాసమునందలి నామొదటి వాక్యము కొంచెము మార్చబడినదని దయచేసి యాక్రిందిరీతినిచదువడము పాతకపుటకు విశేషంపలెను. "ఈనెల 7 వ తేదీనక్రిగొల్లకొట్ల గ్రామాధిపతి సోమయాజులగారి యాధిపత్యముకింద హిందూమత మహాసభ సమావేశమయ్యెను."

శ్రీవైఖానస పాఠశాల:- ఈ నెల 6 వ తేదీ భావవారమున కృష్ణజిల్లా తెన్నేరు గ్రామములో శ్రీయుత వేదాంత ఆనందాచార్యులవారి భవనమున జరిగిన కార్యణ మహోత్సవములో సమానమునకు వెబ్బడి బ్రహ్మబృందము విచ్చేసియుండెను. శ్రీమత్ శ్రీ తనకాళిపాక చక్రవర్తి శ్రీనివాసభట్టాచార్యులవారున్న శ్రీయుత దివి సీతారామాచార్యులవారున్న శ్రీవైఖానసపాఠశాల పాఠశాల యేర్పరుపలయు ననిన్ని అందుకుగా మూలభవము యూదు 6 వేల రూప్యములకు మించియుండవలయునని యీ పాఠశాలయందు వేదము కాశ్రమము సూత్రము పాఠములు జరుగవలయుననిన్ని చాల సంతోషముగ నుపన్యసించిరి. తోడుతోనె శ్రీమత్ ఆనందాచార్యులవారు పాఠశాల నిమిత్తం రెండుయకరముల మాగాణి భూమిని కొన్ని వందల రూప్యముల నిచ్చుటయేగాక తమ మేడలో సగభాగము పాఠశాల జరుగునంతవరకున్న విద్యార్థులకు విడిచివేసెదమని నెలనిచ్చిరి. ప్రెంచికోట్ అగ్ని హోత్ర జగన్నాథాచార్యులవారుగూడా ద్రవ్యులం 150 రూప్యములచందా వ్రాసి మున్నందు వృద్ధి చేసెదమని కలవునుచ్చిరి ఈచందాద్రవ్యము అంతయు వసూలుచేయుటకును ముందు పనులు నెరవేర్చుటకు మేడూరు చక్రవర్తిల కృష్ణమాచార్యుల వారు అత్యవార్లగారు బయలుదేరెదమని ఆజ్ఞ యచ్చిరి. ఇక అనేక సన్యస్థులులతో సరసముగ ఉపన్యసించబడి కరతాళధ్వనులతో సభ ముగిసినది. ఇంకముందు భగవదనుగ్రహము వలన పాఠశాల చాల వృద్ధి గాగల నూచనలు చాలవరకు గన్నట్లుచున్నవి" అని ఆకులవన్నాటి శ్రీనివాసులుగారు వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసు మెడికల్ కెవుచ్చిలు:- మూడవ తరగతి ప్రవీణులగు వైద్యులందఱును కడచిన కనివారమునాడు డాక్టరు రాబర్ట్స్ గారి యాజమాన్యముకింద సభచేసి, తమకు ప్రవీణులుగా కవుచ్చిలున కెన్నుకొనబడిన డాక్టరు ఫిలిప్స్, డాక్టరు రామరావుగార్ల కభివందనపూర్వకముగ పత్రికల సంపుటకు తీర్మానింపబడినది.

హిందూ బాలికాపాఠశాల, కోమలేశ్వరము పేట:- దీని తృతీయవర్గంతుల్యత్యము మొన్న సవరాష్ట్రము హంటుకోట్టనందలి లింకే ధియట్టులో జరిగినది. బీసెంటుదొరసానిగారు రగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. సభ్యులు చాలమంది కచ్చియుండిరి. పతన ప్రదర్శనాసంతరము పెద్దపిల్లలు చిరుతొండ నాటకము నజయమున మహోహముగా ప్రదర్శించిరి. కార్యదర్శిగారు సంక త్పర నివేదికమును చదివిరి. క్రిందటి సంవత్సరము 186 మంది బాలికలున, అంతకు ముందుసంవత్సరము 183 మంది బాలికలును ఆ పాఠశాలలో చదువుకొనుచుండిట్లు నివేదించబడెను. బీసెంటుదొరసానిగారు బాలికల నభివృద్ధియందు బహుమతులు పంచివెట్టి శ్రీవిద్యయొక్క పురాతన చరిత్రమును గుతించి యుపన్యసించి వైతికవిశేషక మైన శ్రీవిద్యయొక్క మానశ్శక్తి కతనుగూర్చి విద్యార్థులకు తల్లిదండ్రులకు నచ్చు జెప్పిరి. బాలియగితగానముతో సభ సమాప్తమయ్యెను.

వైద్య నాకరాక:- మదరాసు వైద్యనాక నిన్న సవరాష్ట్రము 8 గంటలకు ఇంచుమించు 250 మంది కోగులను తీసికొని శ్రేణు చేరినది. ఆకురతతో జనులు గుంపులుగుంపులుగా హార్వరప్రక్కలనుండి దానిని చూడవచ్చిరి. కాని వారు వెనుకకు పంపివేయబడిరి. కొంచెము నేపయనమున శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువుగారు చక్రతీతకసమేతము నాకను సందర్శింపవచ్చి దానివై చాలసేపు గడపిరి. ఈనాక కడచిన 2వ తేదీ సాయంకాలము 4-30 గంటలకు మొంబాస్వాలో బైలుదేటి యనుకులమైన వారావరణ స్థిలిలో తిన్నగా చెన్నపురికి వచ్చెను; మార్గవ్యయమున కొన్ని స్థలములలో తరగము లనుకూలముగా లేకపోవుటచేత గంటకు 24 మైళ్ళచొప్పున నడచెడి యీనాక గంటకు 4 మైళ్ళ చొప్పున నడపడలని వచ్చెను; ఇందువలననే యాలస్యముగావచ్చెను. నాకోట్లోగూలు సుఖులుగాను సంతృప్తులుగాను గనిపించు చున్నారు. నేటివిధ్యావ్వాము నాకను పూలుచక్కవచ్చేర్ కోగులను దించెదరు; వారకక్రిందుండి అంబ్యులెన్సు స్పెషల్ ట్రెయినులో బెంగళూరునకు కొనిపోచుదురు.

కోర్టు విషయములు.

రెండవ క్రిమినలు సెషన్సు (స్వామయ్యార్ల: స్పెక్ షల్ గౌ. కందస్వామిదేవాలయముచేత ఒక కాలవీధిలో కన్ని యప్పఅచారియను కంవలవానిని చంపినందుకు కమిట్ కాబడిన మార్గసహాయం, లక్ష్మయ్య, యోగభామణి, బాలె, మురుగేశనెట్టియనువారి మీదిదావా విచారింపబడుచున్నది.

ఎగ్జూరుపోలీసుకోర్టు ఇటీవల ఎగ్జూరుపోలీస్ కొన్ని బండ్లు వెళ్ళుచుండగా, వానిలో నొక్కటి తప్పుదారిని తొలగిడెనని కాక నైలియ నాథమునియనువాడు ఆబండివానిని బెదరించి తనకేమైనను లంచ వియ్యనియెడల వానిమీద దావాతెచ్చువటుల భయపరచెను. వాడు తనయొద్ద నుండిన మూడువైసలును ఆకాఫ్ ట్రైలియనుకు సమర్పించెను; కాని, వెంటనే చెంతనుండిన పోలీసువేవ్ కోట్ వెల్లిరిపోర్తచేసెను. అంతట నా కాక నైలియ అరెస్టుకాబడి చార్జి చేయబడెను. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి మూడు నెలలు కఠికఖయిరుగికి విధించిరి.

గవర్నరుగారి పర్యటనము.

శ్రీ గవర్నరుగారు తుదకమండలమునకు వెళ్ళి యక్కడినుండి బైలుదేటి నీలగిరిజిల్లాలో తమ 10-వ పర్యటనమును గావించెదరు. దానిక్రమ మీక్రింద వివరింపబడినది:-

ఏప్రిల్ 16:- సాయంకాలము 7 గంటలకు స్పెషలు ట్రెయినులో బైలుదేరెదరు. పోక ప్రైవేటు.

ఏప్రిల్ 17:- తెల్లవారి 7-25 గంటలకు మెట్టుపాలెము వెళ్ళెదరు, రాక ప్రైవేటు. 8 గంటలకు మోటారుబండిలో బైలుదేరెదరు. ఆపరాష్ట్ర మేజిక్ మండలియు చేరెదరు. రాక ప్రైవేటు.

ఏప్రిల్ 19:- పూర్వాష్ట్రము 10 గంటలకు తుదకమండలమునుండి మోటారులో వెల్లింగ్లనుమీదుగా బైలుదేలుదురు. పోక ప్రైవేటు. మధ్యాహ్నము 12-30 గంటలకు కొటూరి చేరెదరు. రాక ప్రైవేటు. సాయంకాలము 8 గంటలకు బైలుదేటి 4 గంటలకు ఉచ్చిత్ర చేరుదురు. రాక ప్రైవేటు. సాయంకాలము 6-30 గంటలకు మోటారులో బైలుదేటి 6-30 గంటలకు ఉదకమండలము గవర్న మెంటుహాసు చేరుదురు. రాక ప్రైవేటు.

ఏప్రిల్ 20:- పూర్వాష్ట్రము 11 గంటలకు తుదకమండలమునుండి మోటారులో బయలుదేటి (పోక ప్రైవేటు) బైలుదేరుకోల మున్నగువానిమీదుగా మధ్యాహ్నము 12-30 గంటలకు కొలకంజై చేరుదురు. రాక ప్రైవేటు. సాయంకాలము 8 గంటలకు మోటారులో బయలుదేలుదురు. 8-45 గంటలకు కాచేరి పవర్ హాసుచేరుదురు. రాక ప్రైవేటు. 5 గంటలకు మోటారులో బయలుదేటి 6-30 గంటలకు తుదకమండలము గవర్న మెంటుహాసుచేరెదరు. రాక ప్రైవేటు.

ఏప్రిల్ 22:- ఆపరాష్ట్రము 2-30 గంటలకు తుదకమండలమునుండి మోటారులో బయలుదేటి సుందర్బాని తోడా నూల్లును సందర్శించెదరు; మ్యానవ్యమున జాచేట్ లో నీలోయనుగూడ మాచెదరు. సాయంకాలము 6-30 గంటలకు నడువట్టు (అస్సింగ్ టునబండ్ల) చేరుదురు. రాక ప్రైవేటు.

ఏప్రిల్ 23:- మోటారులో మూడవవారు దేవకోల లను సందర్శించి సాయంకాలము 6 గంటలకు అస్సింగ్ల బంక శాప చేరుదురు.

ఏప్రిల్ 24:- తెల్లవారి మోటారులో ఫారెస్టు క్యాంపును సందర్శించి యపరాష్ట్రము 1-45 గంటలకు అస్సింగ్లను బంక శాచేరుదురు. సాయంకాలము 8 గంటలకు మరల మోటారులో బైలుదేలుదురు. పోక ప్రైవేటు 4-30 గంటలకు తుదకమండలము గవర్న మెంటుహాసు చేరుదురు. రాక ప్రైవేటు.

శ్రీవారికిగారి వారి పరివారమునకు గాని చేరెను నతరములు తంత్రివార్లు మొదలైనవి. బోట్టుపును పెరు లేకుండ "మదరాసు గవర్నరు క్యాంపు" అని వ్రాయవలయును,

శ్రీవారితో నుండుపరివారము:- శ్రీమతి రెంటండు ప్రభువుగారు: ఎచ్. జి. ప్రోట్స్, సి. వి. ఇ., వి. సి. ఎస్. గారు. మేజర్ సివిల్ అలాస్సుగారు, డబ్లియ్య. డి. ఎస్. విన్నను గారు; ఎల్. బి. గ్యాసనుగారు వీరిలో కడపటి యిరువురు ఉదకమండలములో నిలిచిపోవుదురు.

జూబులు

విలేఖకులకు పోకటన.

పి.ఎస్. నారాయణశాస్త్రిగారు:— (పరిశీలనలకు లక్ష్యముగా)

కమ్యూనిస్టుల సంగతి.

అయ్యో! ఇంకో సంగతి. మాబందరుల కమ్యూనిస్టుల సంగతి అని వ్రాయడం. దానిని ప్రస్తుతం వ్రాస్తే యిట్లు గాదుగా అసలు గంభీరము. అది స్థాపించి యిప్పటికే మూడేళ్లయింది. బందరులో చదివే ప్రతి కమ్యూనిస్టుని స్కూలు లో చేరిన వెంటనే అన్ని కట్టలుతో పాటు యీ సంగతిని కూడా కట్టించమనింది. యీ సంగతి వారు జవాబు వేస్తే కచ్చితంగా పాయింట్లు వుంటుంది. చందావనాలలో వై సావారుడారు. సంగతులనే పరిచాస్తే చిత్రం.

అవును! మేము వ్రాసే దుడగట్టిన మేస్తుదా. అని సామెతవుంది. కమ్యూనిస్టుల వైద్యం, యిప్పటికే సభను గోదా వరిలో గలపివేసినప్పుడు, పిన్నతేమిచేస్తారు? కమ్యూనిస్టుల సంగతి కాదుచావునని నిందించుతావు. బహుశా మాబందరు చవుడు యేమిటో సోకింది. ఇక్కడ ఎటివంటిరాతికై నా చవుడు ఎట్లా పడుతుందో, అలాగే, బాబూ యీ సంగతిని చేరేటప్పటికి అదివరకు కార్యాలపట్ల చూపే వైర్యం కాస్తా చెడుతుంది. ఒకే సమయంలో కట్టినది! ఇదే సామెత.

యేటేట ఎంతో సంగతులతో ఎంతో తెలియదంట. బందరు లో కమ్యూనిస్టుల తలెత్తడం దున్నాలో తెలుసునా అండి. తెక్కకు సరిగ్గా 109 అయితే యేం ప్రయోజనం! ఆంతర్యసంగతి వారిచేతుల్లోనే అధికారంతో వుండాలంటే లంగరు ఎట్లా కుదురుతుంది! విద్యార్థులకల్లా ఏమంటే కావలసింది: తరుచు మీటింగులు, ఏవివర్సిటీలు, సోషల్ గాడరింగులు, ఆటలు, పాటలు. బాబూ చెప్పితే యేమనుకుంటారో గాని వైకన్న యీ సంగతులలో కూర్చుంటే అధికార జరిగిందా, ఆంతర్యసంగతి మాటపాగాలి.

ఏ కమ్యూనిస్టులను వైకా ఆయన కులదర్శనం నిర్వహించడానికి కోర్టుకు పోతావుంటే, దారిలో యీ సంగతులతో జమా బండి! పాతికలు యాభైలు చందా వెయ్యారంటే! యీ సంగతి వారిదర్శనం దొరక్కపోయిందా ఆయా సామెతలతో తెలుసు వారంటు. అయితే యింతవరకు సంగతి యేమిచేసింది? చెప్పా గా! కూర్చుంటే! ఒక రోజులేదు. ఒక సభలేదుగా సరే! యింకో సంగతి యీ సంగతులతో యేం చేస్తున్నారు? అని అడుగుతారేమో, నోటుమీద అప్పులంటే! వడ్డీలంటే! కార్య దర్శనాచేతులలో యాభైలు అరవైలు చేసే కామండాలంటే! ప్రజలదర్శనం యింకో యాభై వుండాలంటే! వాగుండి కృష్ణ వారం-మొన్న ఒక కమ్యూనిస్టువాడు డబ్బులేక నాదర్శనం అప్పుకోసం వచ్చి నన్నడిగాడు. మీ సంగతి వుందిగా, నిల్వ సామ్యం వుందిగా అంటాను. అప్పుడే భోగిట్టాంతో చెప్పాడు. యీ సంగతులతో వేరే దురుద్దేశంతో చెప్పాము అనుకోవద్దు గుమా!

విలేఖకుడు.

II

మొదటి గంజాము మండల సభ.

గంజాము—సలహాలు.

అయ్యో, మా గంజాము మండలము వారి సంతకము, తమ మండల సభను జరుపనున్నారని సంగతి యిదివరలో మీ వారు విలేఖరియిన, బంధువులం ఈ విలేఖరియిన వ్రాసిన వానినిబట్టి మీ చదువుల లక్షకరకే యురుగుదురు. కాని వారు వ్రాసినది కమ్యూనిస్టుల సంగతిచే కొన్ని సంగతులు కదలి చేయబడినవి. ఈ సంగతులు మా మాండలికులకేగాక అందరి దేశమునకెల్ల గలంద బాధకములు గాని మిగత విశేషము తెల్ల సీక్రెంట్ పోం కదలుచున్నాను.

మా గంజాము జూనియర్ల సే మొదట జరుప నిశ్చయించిరి. కాని, ప్రతి గోరీ రావుబాద్రు మోచెర్ల రామ రావురావు బంధువుల గి నానాసాధకమును వహించగోర రావుబాద్రు బంధువులమును బోధించునని నిశ్చయించిరి, తమకు తేలికపడెదలనియు ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను. అంతి ఏతెల్ల భా కార్యనిర్వహణ సంగతులు మే నెలలో జరిపిన,

రాగలలో తేలిక అని వారినిడిగిరి. వారివద్దనుండి ప్రత్యుత్తరము రాలేదు. 2. మంజు వా రొప్పుకొనవచ్చును. కనుక సభ మే లోనే జరుగునని తలపబడుచున్నది. ఆంధ్ర మహాజన సభకు వచ్చు మన నాయకులలో వెక్కండ్రురా వీలుండువల్లు తేదీని నిర్ణయింపనున్నారట. అదియును మేలేకదా?

జూబులు కమిటీ లేర్పరుపబడినవి. ప్రతిసభల సౌకర్యమును జూచుట లేర్పరుప బడిన కమిటీలో వారి తేదీ, నేల శివయ్యగారు మున్నగువారు చేర్పబడిరి. ఆ త్రై ప్రత్యుత్తరముల జరిపించుట కొకకమిటీ యేర్పరుపబడినది. ఇదియుం గాక ఆనేక కమిటీ లేర్పరుపబడినవి. కాలేజీ విద్యార్థులను కొందరినెంచి, వాలంటీరులుగా నుండుటకు పంపుదని, ప్రిన్సి పాలుగారిని గోరుటకు తీర్మానించిరి. ఈ వాలంటీరుల సంఖ్యలలో ప్రిన్సి పలు గారు క్లాసు అధికృత సంతకం వాచి ఇంటరు విద్యార్థుల నే పంపక, ఇంటరు, స్కూలు ప్రైవేటు క్లాసులలోనుండి, సమర్థతతోను నుత్సాహముతోను పనిచేయు విద్యార్థుల నెంతురుకాక! యని కోరుచున్నాను.

దేశభావలలో కార్యక్రమము జరుపుట సమజసమే యును, మాజిల్లాలో నది వి.సగజాలరు. ఏలయన్న, ఈ భాగముల్ని భాంధ్ర భావమిశ్రమును, కాని నావిమయమై నెంతిగా వ్రాయ దలచుకొనలేదు.

ఈ మండలము లోని యాంధ్ర సోదరులు “ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రం” ప్రశంసను సభలోనికి తెచ్చుటకు జరిగిండురుగాక! ఈ తీర్మానిత మిప్రాంతమున, సంగీతరస బడుననుటలో సందేహములేదు. ఆత్మ శుశ్రీవరకే యావిమయమును (భాషలనుబట్టి రాష్ట్ర విభజన) పూర్ణముగా నామో దించియున్నాం. అయితే యాజ్ఞా తెలుగువారు, తా మిది వరలో వారి యాద్యమును ఖండించుచుండుటచే నివృద్ధి మరల తెచ్చుటకు జరిగిండురుగాక! అప్పుడు తాము దెబ్బ లాడిన విషయము, “గంజామును ఒకేసాలో కలపవండుట” ను గూర్చిగాని “దేశమును భాషలనుబట్టి రాష్ట్రములుగా చేయుట” ను గూర్చి కాదని జ్ఞప్తికి వచ్చి కొందురుగాక! ఇట్లా మండలవాసి.

III

రెడ్డి కులవంశజుల కొంకి విజ్ఞాపన.

మత్తుల రాధాకృష్ణారావు.

ఈ దక్షిణ హిందూదేశమునందు పూర్వము ఉన్న రెడ్డి కులవంశజుల వారలలో రెడ్డిని కాశీపురిన యెన్న బుడెడి కులము వారి లాకై యుండిరి. ఈ దేశమునందు ప్రధాన దీక్షనోపాయ మే కులవృత్తియైన వ్యవసాయమునందు అసమానులగుటయేగాక బుద్ధిశ్రాంత్య శక్తి తక్కువగుటయును గూడ వాక రమె యుండిరి. ఇప్పుడప్పుడో మనస్థితి మనశేయముక. మనము చేయు వ్యవసాయములో తనకంటేక గట్టుబట్టుక గొలుకె. విద్య నున్న. కుర్రత్వము చిటికెపాటికి నొండొరులతోఁ బోట్లాటుచున్నది. ఆర్థింపని ద్రవ్యమంతయు వ్యాజ్యములకు గావలసి యున్నది. ఏక దాతృత్వమెక్కడ? మన మిట్లున్నట్టివా నున్నాము. ఇకనైన మెల్లగాని వంశాభివృద్ధికై పాటు పడుట కులాభిమానుల క రత్యమైనది.

కులజనలందఱు వికృతభావముతో కులాభివృద్ధికై తమ తమ చేసినంతవట్టుకు తోడ్పడునట్లు పురోకొల్పి ఉపాయమొదియి ఆలోచింపవలయు. అప్పుడప్పుడు కులజనలందఱు నోకపోట గలసిన, వారివారి యభిప్రాయముల తెలిసికొని కులాభివృద్ధి ననుసరించిన విషయముల జర్పించి, యాతీర్మానముల ప్రకారము చేయవలసిన కార్యములను నెరవేర్పదగు. కాని అప్పు డప్పుడు సభల గూర్పుటకుకరమని తోచెడిని. తన్మూలమున కెవ్వరు ప్రదేశముల కులజనులలోనొండొరులను అన్యోన్యత్వ ముద్దహిల్లి కార్యసంఘటనయందు నుత్సాహము గలిగెడిని.

ఇంతకుమున్న మనకులమువారిని గొందఱు ఇట్టి సభల జేర్చి తమవృద్ధికై పాటుపడుచున్నారు. మొనూరు రాజ్యమునందున్న కాంపులు 1906 సంవత్సరమునండి సభలుజేసి సంగతులు నేర్పబడి, తన్మూలమున గొంతిధనము ప్రోగుచేసి, విద్యార్థుల యముల గట్టించి, ప్రతికాకటిని వెల్లడించుట మున్నగు కులాభివృద్ధికై గ కార్యముల జేయుచున్నారు. బొంబాయిరాజ ధానిలోనుండు రెడ్డిని నాలుగైదు సంవత్సరములపట్టే సభ జేసియున్నారు. మనముమాత్రమే యూరకయియున్నాము. అయితే రెండుసంవత్సరముల క్రిందట దక్షిణ ఆంధ్రా-జిల్లా గూడూరులో రెడ్డిసభ యొకటి జరిగి అచ్చట నోక విద్యార్థి, నిలయుగూడ సామంతుడై. అయిన ఈసభకు ఆడిస్త్రికు వారుదప్ప యితర ప్రదేశములనుంచి చాలమంది పోయినట్లు కొనించెరు.

అనేక ప్రదేశములకున్న రెడ్డికులజను నోకపోటగూర్చి కులాభివృద్ధి మార్గముల నాలోచింప సభజేయవలెనను జూతూ వాలము చాలకాలము నుంచియుండి, పోయిన దీక్షంబరు 29, 31 తేదీలలో మదరాసులోనున్నట్టియు (కాంగ్రెసుసభకువచ్చి నట్టియు రెడ్డు మద్రాసులో మాయంటియందు మీటింగుజేసి ఈ సంతకములలో ఎండకాలమందు రెడ్డిసభ నోకటిగూర్చి తత్సభయందు కులాభివృద్ధికై సమయముల జర్పించవలెననియు దేశపడిరి. ఈ సభను జేర్చుటకు ఈ క్రిందివాని కార్యనిర్వాహక కమిటీగా నేర్పబడి వారికి జనరల్ కమిటీని యేర్పఱప వచ్చునని తీర్మానించిరి.

- 1. మనగాల రాజా ఎక్. వెంకటరంగారావు బహదూరు. (వెనెడెంటు. 2. కర్నూలు హైకోర్టుకేసు. సి. వెంకటరంగారెడ్డి బి. ఏ. వి. ఎల్. 3. హైదరాబాదు పరగణా వెంకటరావురావునున్న ఎస్ వెంకటరెడ్డి 4. బెజవాడలో ప్లిడరుగానున్న, సి. కొలందరెడ్డి బి. ఏ. 5. మద్రాసులో బాల్స్టరు కే. కోటిరెడ్డి. నెక్టరీలు.

ఈ సభనుగూర్చి అందుకు దగిన సౌకర్యముల నేర్పఱపి తత్సభలో చర్చింపవలసిన విషయముల నాలోచింపట ముందుగా నెల్లూరులో మద్రాసు రాష్ట్ర దేశీయసభ జరుగు కాలములో, మే నెల 4-5-6 తేదీలకప్పుడు, మనకులములో గొంద టిజేర్చి మీటింగు జేయకార్యనిర్వాహక సంగతులువారు ఏర్పఱపవలెననియు, అప్పుడు సభ లేవన జరగవలసినది ఎప్పుడు జరుగనది మున్నగు విషయములు నెర్పయింపవలెను.

సాధ్యమైన ఈసభ జూన్ నెలలో జరిగింపవలయునని యుద్దేశము: కాంపుకులమువారు యెక్కువగానున్న జిల్లాల మధ్య ప్రదేశమునట్టియు రాకపోకల కనుకూలముగానున్న చోటులో సభజరుపవలెను. అనంతపురముజిల్లాలోనున్న గుత్తి లేక తాడిపత్రి, అనుకూలమైన స్థలములతోఁబెడిని, ఈసభ యందు మన కులాభివృద్ధికి సంబంధముయిన విషయములను చర్చింపవలసినది. మనకులమునకు విశేషముగానున్న యట్టివిషయములయందే ప్రవేశింప నుచితిమి. రెడ్డిని విషయములలో వివరలతో జేర్చుమాత్రమేకాకాభివృద్ధికై పాటుపడుచున్న సభల యొక్కయొక్క విషయములయొక్కయు పులట నాటంకము గాని, భంగమునకు కలుగజేయగూడదు. ఇందువలననే రాజకీయవిషయముల మనము ప్రత్యేకముగఁబ్రవేశింప ననవలయును, అనుచితిము. మనకులమునకు విశేషముగానున్న విషయములు వెల్లడుచున్నయచి. సర్వశ్రేయముల కార్ధారమైన విద్య విగుల కొల తయైంది. కూర్చునియుండ జేప్పవచ్చు. కులవృత్తియైన వ్యవసాయము నవీనమార్గముల నవలంబింపక యెన్నో తరముల నాటిపద్ధతుల వదలక, యెంతయు పీనస్థితియందున్నయది. అల్పవిషయములకై జన్మ ద్వేషములుబెట్టికొని ఆర్థింపనిద్రవ్యము కొర్రములమున కొల్లలాడుచున్నాము. కులము కాఖోపకాఖిలై యొకటితోనొకటికి సంబంధములేకపోయినది. ఇట్లే మనకులము నకు విశేషము లుగనున్న యవివశించి వెల్లడుచున్నయది. ఈ సభయందీ విషయముల బహిలించి బాగుపడుసాధనము లేర్పఱపవల క రత్యమైయున్నయది.

ధనమును ప్రోగుచేసి అచ్చటచ్చటి విద్యార్థి నిలయముల గట్టించి, అర్హులైన బీదకుల విద్యార్థి చేతనము లేర్పఱపి బాలికా బాలికలకు విద్యగలపవలెను. కృష్ణసాయమున వృద్ధిగా నున్న యితరదేశముల పద్ధతులను నేర్చుకొని మన కనుకూలముగా నున్న పద్ధతుల నవలంబించ వలెను. చిట్టిపాటికి పోట్లాడి కొర్టులెక్కు వ్యాజ్యములున్నను సాధ్యమైనంతలో సమాధానముగ పంచాయితీల మూలమున వైసలు చేయవలెను. మనలోనుండు కాఖోపకాఖిల సన్నిటి గలపు బ్రయత్నము చేయవలెను. ఇవిధంబున కులాభివృద్ధికై యెంతయు చేయవలసి యున్నది. ఇంతియగాక యీవిషయముల జర్పించి బోధించుటకై మాసపత్రిక గాని లేక వారపత్రికగాని స్థాపింప వచ్చు.

కులాభివృద్ధి సంబంధము మున్నగు విషయములను జరగబోవుసభయందు వ్రాతీములముగా గాని వాచాగా గాని చర్చింప నుద్దేశించినవారు ముందుగఁ బెట్టిన తగిన ఏర్పాట్లు చేయుటకు అను కూలముగ నుండును. తత్సభా సంబంధమై మీదగోచిన యేవిషయములైన వెలుపలనెన్న తెలుపగోరెద. మీమీ ప్రాంత్యముల నుండి సభకు రావలసిన కాంపుకులము వారి వైవిధ్యముల తెలిపక నెంతయు కృత్జ్ఞుడ. ఈసభకు రానుద్దేశించిన వారు ముందుగఁపెట్టిన తగిన ఏర్పాట్లు చేయుట కెంతయు అనుకూలము. ఈసభయందు అన్ని విషయములను తెలుగు భాషయందే చర్చింపవలెను. కులాభిమానులందఱు యీయూద్యమునందు తోడ్పడుదురు గాక యని.

కే. కోటిరెడ్డి.

కొండపాటలు

గీతావళి.

(రామాయణ-సుబ్బారావు గారు)

కొండపాటి కొండల నొక్కొక్కలోన
వాస మొనరించు ప్రేమపర్యాయము
జీర్ణమయి తెల్లగవీర చిన్నగడినె,
పేరులేని నానాబాతి విసినతరుల,
కాంతి కాంతములగు వింతవింతరాలు,
మందు నేసంకులనునైత మెండిపోక
పాయలయిపాటు తెలిసిటి లోయదోనలు,
బురుగుతులు దోపనీక యెల్లడల గడల
నిత్యపుష్ప వసంకముల్ నెఱపు పొదలు,
అకుటీరమూరికి నందమయిన

పచ్చపూలయెడ్డాణమై కలగుచుండు;

మడులలో నంటుద్రొక్కడి పడుచువారు,
పాదులనుజేసి నాటెడి స్వామతులు,
ఇనుక నొకపులసీరెత్తి యిచ్చుకొమిరె,
తెవ్వరును గానరాండు నెందు; గాని
ప్రకృతికోభయ, సౌందర్యపాటముగ్గు,
మధుర మధుర సాసక్తి, కొమలగుణాన్వ,
ఉగ్రబాలకోద్రాచిని యువిద యెవరొ
వలచి పెంచుచున్న దుర్భులు దోచు
నాతపస్వి కుటీరాన కల నివల
చూడ నుండరమగనున్న సాగసులోట;

తపనీకయసునిరూపింపఁ దలముకారు,
మొలక కోడెతనమ్ము జీలుకు కళుకు
వదలలేదింక నాతని మృదువుఖంబు,
జీలు గాడెడి కాపాయచీకరమ్ము
బుజులను నలవాటుగాఁ బొందుపడదు;
మాసిం తనూచిలాసము, మాసికొనెడి
పాలు కనుకెప్పును, స్వేదవంతమయిన
పొందుగండము; లేమి భావములు చెప్పు
నో? యెవండు నెఱుంగఁ దనూననుగను,
వేరుగలేదు, తపనీయఁ బిలిచిచెప్ప
లేదునానారహస్యముల్ వినికెగని.

పర్యటోపాంతమందున్న పల్లెటూరి
పిల్లవాండ్రావులను గాయ జెల్గుచుండు,
తపనీకనియించు కొండనెత్తమ్ముచాయ;
మాడు సందెయించు ముచ్చటయిన
పాటలెవ్వయి? గళమెత్తి పాడుచుండు;
ఓసులకాపరులను, మేయంపనులగుడ
తరులతోఁగూడి యాలకింతురు. ముదా;
పాట ముగియించి యూరిరావారి కొన్ని
కుంకుమాక్షతలను చల్లుకొనును నాల్గు
దెసలను బ్రణామసరణిమె దిరుగు నరట.
మొదటఁ గొన్నాళ్లు బ్రాహ్మణులదరిచెదరి
దరియఁబోరె; కానియ నెఱపువిడిచి
తపనీపాడెడి కళల దాపులండి
వినుటకలవాటు పడిరి త్రిమంపనాల.

ఇంతయెట్టికెప్పు! దిసాంతవేళ
పసులతోడ పురిముఖ ద్వాఃములను,
జొచ్చునప్పుడు పాడుదు రచ్చకొలరి,
వినుకలిని బట్టువడిన కీర్తనలనెల్ల;
ప్రేమరులు వీనుదోయిల్ల గ్రోలుచుండ,
నీళ్లుతెచ్చెడు పారతస్యీకులమ్ము
కులుకునడకల గతులేనీ కొనుచుఁడవ;
మేడలండెక్కి కలయింటి యాడుబిడ్డ
లనుగు బిత్తరిమాపు నాయనమునీ;

పెంచుకొనుచు నామరిపెంపు చిలుక
యిచ్చునచ్చుకచందాన నెగిరియెగిరి,
సరసవీణాతరంగిణి దలలుచుండు,
లలితపల్లవ కాళాంచలములవై,
తొలకరింపులమబ్బు సందెబలలోన,
పరిమళసమీర చారుతల్పముల మీద,
ఆలకించుచు, తూగుటుయ్యల లూగు
చొత్తెగిల్లుచు, హాయి వేడెత్త నొదిగ.

ప్రకృతియనెడి దివ్యారామ భక్తునందు
స్వాధ్యసౌందర్య మెందెంచు సహజుచుల
కృత్రిమవిలాస దోషసంకృతము గాక

నగ్న రామజీయక తరుణతఁ జెలంగె,
నయనందెల్ల స్వేచ్ఛా విహార కి
సంచరింపంగ వదలితి సకిని భుకిని.

మోహతరుమాలముల రాగముదితముగ్గు
లయి, నెలచుజంటపడుచుల శ్రీయములరసి,
కడుపు పూచుని యెల్లాండ్రపడకలందు
రాలు వాష్పోష్ణ నీరధారలనుదడిసి;
విరహమున వెచ్చబడిన నుండరికపోల
రక్తరేఖల భావమర్చుము లెఱింగి;
విడుపులందిని సావాసవేడికి నీ
వలపు చీకట్ల పడమేది యలసి సోలసి
అతివిచిత్రతలమ్ముల నందఁబోవు
శ్లాంకేష్పదయుల గుప్తకాక్షిలు దలంచి;
తారకలు రువ్రుకరణ రత్నాలయలఁ
దెమ్మరలుపాడు వివృతగీతి కలలోనఁ,
బూలడాశురమూరిల లాలనముల,
సోగసిసోగయిండు నెఱపచ్చి వగలమారి
హృదయతాపానరతి, దీపవమెనెడి
ప్రణయాలరహస్య వేదనాబుణము దీర్చి
నను సమీపించె మఱలఁ గొన్నాళ్లకలులా!

స్మృతులు మరులెత్తి తమిఁజిరించినపుడు,
వెదవీతీయనిరుచుల ద్రవించినపుడు,
మనసు ప్రేమసుఖమ్ముల మునిగినపుడు,
కనలు లీలాపిపానచేఁ గార్తీసపుడు,
నాదనిజభావ మెఱిగి యానంద మొలుక,
పాడుచుండునాయా భావభక్త్యవదము
లార్ధికలకాకలీమనోహరపుష్పతుల.

౧౦ వ విశాఖపట్టణ మండలసభ.

తీర్మానములు.

16. ఈ కొండగ్రామముల వానివలెన్న గ్రామములను
సుమారు మైలులొప్పునన్న గ్రామములతో కలిపి యూని
యనులుగా యేర్పరచవలసియైనదని యాసభవారి యభి
ప్రాయము. 1. పోలివెంట, 2. మక్కన, 3. దుమ్ముమేరంగి
కురవం, 4. పాల్వేరు, 5. సీతానగరం, 6. బల్లిపేట, 7. కుమిలి
లికెట్ల, 8. భోగాపురం, 9. వీరభట్టం, 10. నక్కపిల్లి,
పుప్పాక, 11. వడ్డాడి, 12. కొత్తకోట, 13. ఆలమండ బంగారు
రాజువారి, 14. కొప్పాక దాన్తపూడి, 15. తైరిపురం జిన్నాం,
ఉపపాదకుడు:—ఆలి ఆప్పకుండులుగారు పార్వతీపురం.
ఆమోదకుడు:—యస్. సీతావలిరావుగారు పార్వతీపురం.

17. పాలూరు పార్వతీపురం యూనియనులను మున్సి
పాలిటీలుగా మార్చుట ఆనసరం గనుక యాసభవారు దొర
తనమువారికి తెలియజేయుచున్నారు.
ఉపపాదకుడు:—జి. వి. జగన్నాథ శాస్త్రిగారు
పార్వతీపురం.
ఆమోదకుడు:—ఇ. ఆప్పలనరసయ్య పల్నాడుకు
గారు పాలూరు.

18. పాలకొండ తాలూకా యావత్తు నొక్క తహ
సీలుదారుగారు పని చూచుటకు చాలవెద్దిగా నున్నందున
పాలకొండ చీపురుపల్లి తాలూకాలను సద్ది మూడుతాలూ
కాలుగా విభజించి రాజాంను కొత్తతాలూకాకు ముఖ్య
గ్రామంగా నేయుంచుట యుక్తమని నీసభవారియభిప్రాయము.
ఉపపాదకుడు:—ఎ. యల్. నారాయణరావుగారు రాజాం.
ఆమోదకుడు:—పి. సూర్య నారాయణరావుగారు, రాజాం.

19. సాధ్యమైనంతవరకు తాలూకాకొడుచొప్పన
జిల్లాలోని అలూక బోర్డులను స్థాపించవలెనని యా
సభవారియభిప్రాయము. (బి) ఈ తాలూకా బోర్డులలో ప్రజ
లచే నెన్నుకొనబడిన అధికారి సభ్యుల సంఖ్యరద్ది చేయుడ
నియం (సి) ఇంజనీరింగుపనులను యితరపనులను పూరిగా
తనిఖీచేయుటకును (డి) తాలూకాబోర్డులు జిల్లాబోర్డుల సభ్యుల
కు ఆయాబోర్డులలో చేయు పనులను తనిఖీ చేయు
నధికారమును ఆపనఁజేసి (ద వ్య ము ని చ్చు) నపుడు
నీసభ్యుల నొప్పుదలపై నియమముల యేర్పాటుచేయుటకును
(ఇ) గ్రామోద్యోగములను దొరతరమువారి యితరోద్యోగ
ములను జిల్లాబోర్డులలో సభ్యులుగా (ఎమ్) జిల్లాబోర్డులకు
నైన ప్రసిద్ధులుగా ఆహ్వాన సభ్యులలో నొకరిని నెన్నుకొను
టకు (జి) అనకాపల్లి మున్సిపాలిటీలో కి వంతున యెన్నుకొ

నబడిన సభ్యులుండుటలన్ని నీసభవారు దొరతరమువారిని
విశాఖపట్నంజిల్లాబోర్డువారిని ఆతీర్మానములను జూరికరించిన
వైని శ్రీయుగా. అమలులోనికి తీసుకొనిరావలసినదని కోరు
చున్నారు.

ఉపపాదకుడు:— వి. సోమసుంద్రంగారు.
వి. జి. య. న. గ. ర. ౦.
ఆమోదకుడు:— మ. సుబ్బారావు గారు.

20. రయితులు చాల యిబ్బందిలను కష్టములను
పడుచున్నందున యాసభవారు వారి మేలుకొరకు యాదిగన
తీర్మానములను చేయగోరుచున్నారు. 1. ఫారెస్టుమిటివారు
చేసిన సీఫార్సులను యాజిల్లాలో వెంటనే అమలులోనికి తీసి
కొనిరావలెను. 2. అడవిప్రదేశములనుంచి కట్టకలపమండిన
రొయ్యలని గెత్తమునకు ఆకులున్న న్యకసాయపు
పనిముట్లను పనికివచ్చే కలపను ఉచితముగా తీసికొని భోవు
టకు టిక్కెట్లు యియ్యవలెను 3. ఫారెస్టు అధికారులు రివిన్యూ
అధికార్ల సీఫార్సువైని యిట్లువాకట్లులేని మిక్కిలి వీధివారికి
అడవిలోనున్న కట్టలు వెదుళ్ళుచొప్పు మొదలైనవి యిండ్లుకట్టు
కొనుటకు ఉచితముగా యిచ్చుకట్టు యేర్పాటు చేయవలెను.
4. ప్రస్తుతంఅమలులోనున్న అడవి కలపను మొత్తముగా క్ర
యించుకంట్రాక్టు పద్ధతిని తీసివేసి ప్రజలకు ప్రత్యేకముగా
టిక్కెట్లు ద్వారావిక్రయించు మనుపటి పద్ధతిని అమలులోకి
తీసికొనిరావలెను.

ఉపపాదకుడు:—ఆర్. జమ్మినాయుడుగారు, బుంబూరు.
ఆమోదకుడు:—మల్లు వీరన్నాయుడుగారు పాలకొండ తా.

2౧. ఈ జిల్లాలోని పంటనీటి సదుపాయములకు తనిఖీ
చేసి వాటిని ఆభివృద్ధిచేయుటకు యేర్పాట్ల పంపించి దొర
తనమువారికి రిపోర్టుచేయుటకు ఒక ప్రత్యేక ఉద్యోగముని
నియమించుటకు, నాగావనీటి కాలువలు వృద్ధిచేయుటకు,
కొనురువోలు ఆనకాండవ నీటివాగు కొండకల్ల అడదీట్లకు
ప్లానలు యెన్నిమేట్లు తయారు చేయించువది గవర్న మెంటు
వారి నీసభవారు కోరుచున్నారు.

మరియు నీసభవారు దొరతరపువారి కాలువలులోను చెరువులు
లోను నీటిని పంచుటకు గ్రామపంచాయితీలకు అధికార
మిచ్చుటయు క్తునియు జరసామాన్యమున కష్టమనించుటండ
తీరువ జానీపన్నులగురించిన నిబంధనలను మార్చుడయి దొర
తనమువారిని కోరుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—స. లక్ష్మణచెన్నులుగారు, వెంకపేట
ఆగ్రహారం.

ఆమోదకుడు:—ఆర్. జమ్మినాయుడుగారు, పాల
కొండ తా. బుంబూరు.

ఈ జిల్లాలో చాలవోట్ల పోలిసున్నేనులను తీసివేయుట
వల్లను తగ్గించుటవల్లను కలిగిన నష్టములను తొలగించుటకు నీ
సభవారు ప్రజలయభిప్రాయముల అనుమతివైని తిరిగి యాప్టి
షనులను సవరణజేయుటకు, గ్రామపాలీసువారిని బలపరుచు
టకు కోరుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—ఎ. యల్. నారాయణరావుగారు, రాజాం.

ఆమోదకుడు:—ఆలి ఆప్పకుండులుగారు, పార్వతీపురం

ఈ జిల్లాలో యేకస్థిభాగములలో ప్రత్యేకపు బాకుల
వారు నికసి చి యందుటచేతనున్న ఆభాగములను బయలుచేసి
ఆభివృద్ధిచేయుటకు ఉపాించియుండుటచేతనున్న ఆభాగము
లనుండి ఆస్సామెవగైరా తేయాక్షులములకు కూలీలువెళ్ళకుండు
నిర్బంధము చేయుటకున్న, ఆభాగమునువిడిచి ఆప్రజలు
యితర ప్రదేశములకు పోకుండు ప్రోత్సాహపనుచుటకు గవర్న
మెంటువారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—జి. వి. జగన్నాథ శాస్త్రిగారు
పార్వతీపురం.

ఆమోదకుడు:—ఎ. జగన్నాథంగారు పార్వతీపురం.
బలవరచినది:—కె. వి. నరసింహంగారుచోడవరం.

24. కల్లు గంజాయిమొదలగు నిషేధకస్తువుల దుకాణ
ములు పట్టణములయందు, గ్రామములయందు, రహదారిలలోను,
మార్గములలోను, దేవాలయాలలోను, 2. నుంబున్న సలముల
లోను, త్రాగువారు నీవనించు యిట్లదగ్గరనుండినుండునట్లును
మూపుముగా వివరణగగం విశాఖపట్నం ఆనకాపల్లి యిల
మండిలి, కుమిలలో యిట్లచెప్పిన స్థలములలో నుండవలెను
నట్లున్న యాసభవారు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు.
ఉపపాదకుడు:—ను. రామచంద్రశాస్త్రి గారు విశాఖపట్నం.
ఆమోదకుడు:—కె. వి. నరసింహంగారు చోడవరం.

25. రాబోవు మండలసభ పార్వతీపురంలో జరుగుటకు
యాసభవారు తీర్మానించినారు.

ఉపపాదకుడు:—జి. వి. జగన్నాథశాస్త్రి, పార్వతీపురం
ఆమోదకుడు:—ఎ. జగన్నాథం, పార్వతీపురం.

ఆంధ్రపత్రిక

1915-వ సం॥ ఏప్రిల్ 15-తేదీ.

గురువారము.

హైందవ విద్య.

ఇండియా ప్రభుత్వము వారు మనదేశమునం దలి విద్యాశాఖను గురించి యెదు సంతకముల కొకపర్యాయము రిపోర్టు ప్రకటించు చుండువారు సాధారణముగా మనకు ఆశాఖకు సంబంధించిన విషయములు తెలియవలయుననిన నారిపోర్టు లేక ప్రజల సంతకమును ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశ పెట్టు బట్టెను సందర్భమున వాణ్కి సభ్యుడు చేయు నుపన్యాసమో బట్టెట్టులోని యంతెలు తెక్కలో ఆధారమును చుండినవి. ఈయాధారములు చాల వనియు ప్రతి సంతకమును జరుగుటకు ప్రజలకు తెలియుట యవసరమనియు హైందవ పత్రికలును నాయకులును వాదించుచునే వచ్చు చున్నాడు. విద్యాశాఖకు సంబంధించిన విషయములను తెలిసి కొనుటకు జను లభిలించుటను కనిపెట్టితత్సాఖ వారు ఆయా పరగణా విద్యాశాఖాధికారుల రిపోర్టులను బట్టియు నుత్తర ప్రత్యుత్తరములను బట్టియు నొక చిన్నరిపోర్టును సంగ్రహముగా బ్రక టింప నారంభించినారు. 1913-14 వ సంవత్సర మునకు సంబంధించిన ఆట్టిరిపోర్టు ప్రకటితమయి నది. అందులో మన యిండియా ప్రభుత్వమువారు విద్యా విషయమున నవలంబించ దలచికొనినవర్ధతి విస్తృతముగా నియ్యబడినది. విద్యయొక్క ముఖ్య దేశము విద్యార్థిని గుణవంతు నొనర్చుట. మరబో ధను తలపెట్టిన నెన్ని యొకప్రము లున్నవి. కాని ప్రస్తుత విధానములో నైతికమత విషయకాభివృద్ధి కంటెవర్ధిమేధాశక్తిభివృద్ధి ఎక్కువగా పొసగింప బడుచున్నదనుటనిజము అందచేతమనప్రభుత్వము వారు ఈవిధానమును మార్పు నభిప్రాయముతో మార్గములు వెతకువలెనారు. సరియైన విచారణలో నుండు వసతిగ్రహములు, ఆరోగ్యమును పెంచుపద్ధతులు, ప్రయోగ పూర్వకబోధనము, అర్వాచిన విజ్ఞానపాఠములు, నల్లవేయుట మాత్రమును వర్ధించుననిగాని వివేకయుతపక్షములు మున్నగువి విద్యార్థుల కొదవజేసిన యెడల కొరం తలు మానగలవని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించు కొని యుపక్రమించు వారే. విశ్వ విద్యాలయ ముల సంఖ్య హెచ్చింప వలెననియు గురుకులా లును పద్ధతిని విశ్వవిద్యాలయములు హెచ్చింప వలెననియు ఇక్కడను విశ్వ విద్యాలయములు స్థాపింపబడినవిగాను గాక బోధనాధికారులుగా నూని నుండు వ్యవస్థవలె ననియు పరిశోధనను అభివృద్ధిపరచుననియు మధ్యమ విద్యాలయముల లోనియు ప్రథమ విద్యాలయముల లోనియు మధ్యమ విద్యాలయములనువృద్ధిపరచవలయుననియు తలచినది. ఇక్కడ విద్యార్థుల విద్యలను వార ప్రభుత్వాధికారి న్నామము ప్రోత్సహింప వలసిన దనియు స్త్రీలకు నుత్తరపద్ధతి విద్యను కనిపెట్టె

స్త్రీల స్కూలుముగానే సదుపాయములు చేయ వలయు ననియు తలపోసిరి. ఇదియంతయు మన సున నిడికొనియే మన ఇండియా ప్రభుత్వ మువారు 1911 వ సంవత్సరము మొదలు విద్యకు గాను విరివిగా గ్రాంటుల నియ్యనారంభించిరి. 1914 మొదలు 1915 వరకు గల నాలుగు సంవత్సరము లలో ఏమారమి 8 కోట్ల రూపాయలు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటులుగా నిచ్చినారు అం దులో నాలుగుకోట్ల కంటెబ్బది యెదు లక్షల వరకును నొక్క పర్యాయ మియ్యబడినవి. తక్కువగలది సంవత్సర సంవత్సరమును నిరంతరము జరుగు విద్యా ప్రయత్నములకై ఇయ్యనేర్పరుప బడినది ఈగ్రాంటులను స్థానిక ప్రభుత్వములవారు ఇండి యాప్రభుత్వము వారిచ్చి సంతకముగా వినియో గించు కొనలేకున్నారు. 1913-14 వ సంవత్సరాం తమున సిట్టి గ్రాంటుల నిలవ 300 లక్షల రూపాయ లుండినవి. ఇట్టినిలవకు కారణములు లేకపోలేదు. ఇదివరకు మేమునేక పర్యాయములు వ్రాసికట్లు ఇందులో నొకటేపర్యాయ మిచ్చనట్టి మొత్తము విశేషముగా నుండుటచేత నేర్పముగా నెలపుపెట్ట వలెనో తెలిసికొనలేక జరుగువాలవ్యము కొంత కలదు. గొప్ప గొప్ప ప్రతిష్ఠాపనల కిచ్చిన మొత్త ములు కిర్చుపడుట తెక్కలేని తనిఖీలమీదను మెట్టు మెట్టుగా నడువవలసిన కార్యవర్ధి మీదను నాధారపడి యుండుటచేత నొక కొంత జాగ్రుచు న్నది. స్థానిక ప్రముఖులకు తగిన స్వాతంత్ర్యము లిచ్చి విశేషకార్య భారమును వాణ్చేతులలో నుం చువరకును నీలోపము అదృశ్యము కాజాలదు. అందులకై ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమచేయుట యవ సరము. గ్రాంటుల విషయమిట్లుండ సంవత్సరము సంవత్సరమును మనదేశమున విద్యకైయగు వ్యయ మును పెరుగుచున్నది. 1911-12 లో మొత్తము కర్చు రు 7,85,92,605 లు. 1913-14 లో రు 10, 02,23,877 లు. రెండు సంవత్సరములలో వ్యయము రమారమి నూటికినువదియేడు పంతున పెరిగియుం డుట సంతృప్తికరము. ఇదేవిధముగా మూడునకును ప్రవృద్ధి కలిగినది మనదేశముకూడ విద్యావిషయ మున పాశ్చాత్య దేశములలోని కొన్నిటితో నైనను త్వరలోనే తులతూగ గలదు. అభివృద్ధికులుగు ననుటకుగూడ ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనయందు సూచ నలుకానించుచున్నవి. పైనపేర్కొనిన కార్యవిధా నమే మొదటి నూచన. రెండవనూచన ఇప్పటి కైనవనియు తలపెట్టినవనియు ననుటలో తప్పు డదు. ఖక్కా, అలిఖుడము, వారణాసి వీనిలో నవిన విశ్వ విద్యాలయములు నూతనఫక్కిని పెట్ట వలెనని యుపక్రమము లున్నవి. ఇందులో కాశీవిశ్వ విద్యాలయపు బిల్లు ఇండియా శాసనిర్మాణ సభలో ప్రవేశమై యుండుట మాచదువరు తెరుం గుదురు ఇదివరకు మధ్యపరగణాల వారు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు జేరియుండునటువంటి యండ లాంతరవాప్తి విశ్వవిద్యాలయములకుండినది. అట్టి వ్యాప్తిని తగ్గించుటకు పాటలీ పుత్రము, రంగూరు నాగపురముల విశ్వ విద్యాలయ స్థానములు కావ లయునని సలహాలున్నవి. ఇవియొప్పుయొ నికను నిర్ధారములు కాలేదు. ఇవియు నిర్ధారములగు లోడలనే ఆంధ్రులు తమ విశ్వవిద్యాలయము నడు గవలసి యున్నారని హెచ్చరించు చున్నాము. ప్రభుత్వమువారు ఎత్తైనను విశ్వవిద్యాలయము లకు దూరవాప్తి యుండరాదని యంగీకరించినారు గావునను పౌరస్యభాషా విజ్ఞానము నభివృద్ధి చేయ తలచినారు కావునను సిరెంటికిని నాంధ్రవిశ్వ విద్యాలయ చువసరమే కావునను మనము తగు పరిశ్రమచేసితిమేని యుచితఫల మొదవకపోదు. ఇట్లుగను విశ్వవిద్యాలయములలో వసతిగ్రహ

ముల విషయముననేమి నవినవర్ధతుల విషయమున నేమి దినదినమును నగుచుండు మార్పులు మూచ దవరు తెరుగుచుగూడ ఇట వినర్ధిచుట యవసన సరము. విశ్వ విద్యాలయములనుండి మధ్యమ పాఠ శాలలకు దిరిగినను కొంత ప్రవృద్ధియే కావనగును. మధ్యమ పాఠశాలలు 277 ఎక్కువ యయినవి. మొత్తమున కిప్పుడు 6,279 కలవు. విద్యార్థులు 69,572 గురు హెచ్చైనారు. మొత్తమునకు 11,08, 584 గురున్నారు. ముప్పదికోటకు మైబడిన ప్రజ గల హైం:వభూమి ఎక్కడ? పదిలక్షల మధ్యమ పాఠశాలా విద్యార్థులెక్కడ. ఇదియు సభివృద్ధియ గుటచే గలిగిన సంఖ్యగాదా! ఇంకను మన యుదారప్రభుత్వమువాటినిర్బంధించితవిద్యాపద్ధతి నెలకొల్పు నుద్దేశము కలుగకుండుట ఆశ్చ ర్యకరము. మన నాయకులు గోకేలేశో నాపద్ధతిని పోవిడువక పని బూని దానికై నిరంతర పరిశ్రమచేయుట యవసరమని వేరుగా వ్రాయవలెనా? అందుకై వందలలకొలది మూవ్వ నులు పనిచేసినను నష్టముండదుగదా? పౌరస్య భాషావిక విజ్ఞానమునభ్యుపాదుటను ప్రోత్సహించు నుద్దేశము వలనకలిగిన ఫలములనివ్వడ చేపు సాధ్యముకాగని రిపోర్టు వాకొనుచున్నది. ప్రభు త్వమువారి కళాశాలలలో సంఖ్యయందు 217 హెచ్చుకాన వచ్చుచున్నను మొత్తమునకు 60, 323 గురు విద్యార్థులున్నారు. వృత్తివిద్యల నాలో చించితి మా ఉష్ణదేవే వైద్యవిద్యాలయ మొను కలకత్తాలో స్థాపింప బడుచున్నది. బొంబయికి గాను పోలునందలి క్రిమిపరిశోధ నాలయమట్టి వైద్య విద్యాలయముగనొనర్పబడునట. మనకట్టి విద్యాలయ ముండనదృష్టముముందు ఇట్లునెమో తెలియదు. కలకత్తాకుచేరిన బెల్గాం యాలో కాలేజి లో ఫిజిషన్సు అండు సర్జన్సులను వైద్యకళాశాల యొందుగలదు. అది స్వతంత్ర కళాశాల. దాని నిప్పుడు వంగ విశ్వవిద్యాలయము నాయను ప్రభు త్వమువారిను ఆగీకరింతురట! స్వతంత్ర ప్రతిష్ఠా పనను నెలకొల్పిదానిని ప్రభుత్వాధికారులచే కాలక్రమమున నంగీకరింపించుటకు వంగప్రజవలె మనము నేల ప్రయత్నింపరాదు. ఇంజనీరింగు కళాశాలా ప్రయత్నములేల చేయరాదో ఆంధ్రు లాలోచింతురా? ఇండియామీద నంతటను ఇంజ నీరింగుసర్వే విద్యాలయముల లోని విద్యార్థుల సంఖ్యలు తగ్గినవట. కరిశ్రామిక విద్యాలయముల రెండువేలు హెచ్చినారట! అయిన నిరెండువిధ ముల విద్యాలయములను గలిపి 13,570 మంది మాత్ర మున్నారు. ఇదియొక సంఖ్యయా? ఎంత దూరము తిరిగివచ్చినను మనమొకట సిద్ధాంతము చేయవలసినవారమగుచున్నాము. మనదేశమున ప్ర భువులెంతయుదారులైనను వారెంతనానుభూతిచూ పినను పరిశ్రామిక సాంకేతికవిద్య లెక్కివచ్చుట లేదు. ఇందులకుగల కారణములను ప్రభుత్వము వారును ప్రజానాయకులును సరసివెంటనే తగిన ప్రతికారము లొనర్చజూతురా?

ఆస్ట్రేలియా

నూర్గురు ఆస్ట్రేలియా పార్లమెంటు.
రణరంగమున పోవుచుండుట.
అండను ఏప్రిల్ 14:— రణరంగమున బెట్టుబడిగిన వైదికులకు వైద్యోపచారములకు చేయుటకై వైద్యులపలాల ములో వైమాధ్యుర చేరిరి. ఆఖరుపర్యాయము వెర్ధరలచినవారు ముందువారములో రణరంగమునకు బయలుదేరుదురు.
జపాను, ఆస్ట్రేలియా దేశములు.
వర్తకము వృద్ధిచుచుండుట.
బెల్ బరుకు ఏప్రిల్ 10:— జపాను ఆస్ట్రేలియా దేశ ములకు వర్తకము విపరీతముగ వృద్ధిచుచున్నది.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు

అగ్నికు ప్రమాదము

మరికొన్ని వివరములు.

లండన్ ఏప్రిల్ ౧౩:— అగ్నికువద్ద ఒకగిడ్డంగిలో నీ ప్రమాదము సంభవించి, పక్కనున్న భవనమునకు నిప్పు ముట్టకొనినది గిడ్డంగియుతదికరనుకల స్థియు ధ్వంసమైపోయినది. 5 గురు చనిపోయిరి. చాలమందికి దెబ్బలుతిగిలినవి. వాగులు, సైనికులు వెంటనేవచ్చి చాల సాహాయ్యముచేసిరి.

మంచు గుండు సామానులు

ప్రత్యేక సంఘము.

లండన్ ఏప్రిల్ 14:— మంచు గుండు సామానుల తయారుచేయు విషయమున తమకుచికిమని తోచిన విధమున యేర్పాటుల గావించుటకై 'మంచుగుండు సామానుల సంఘము'ను నియమించిరి. ఈసంఘమునందలిసభ్యులు కోశ, యుద్ధ, వాణిజ్య, వడిక్కాఖలనండి యెన్నబడిరి. ఈసంఘమునకు లాడుబాద్దిగా 5 ధ్యక్షులు. నేటికిని ముగ్గురు సభ్యులు వారు ప్రధమసభావేలమైరి. వ్రాగుడువిషయమున నేమియు నిశ్చయింపబడలేదు.

యుద్ధపు అర్జునులు.

బిటిషువారి నూతనయేర్పాటులు.

లండన్ ఏప్రిల్ 14:— బిటిషువారు నూటికింకొక్కవరకు తగ్గించి బ్రెజిలియన్లను మోదరు. ఈబిటిషు కొన్ని కిమానుములను, కొన్ని 6 మాసములను మరికొన్ని 9 మాసములను దీర్చబడెను. మునుపు కొన్ని బిటిషునుమాత్రమే అమ్ముచుండెడివారు. ఇప్పుడెన్న నో లెక్కలేన బిటిషులమ్ముదురు. ఈపద్ధతి పూర్వకద్ధతులనంది వేరుగానున్నది. యుద్ధపులను సర్దుట కిందటి యవలంబింపబడినది. యూరికవిమోక్షాజ్ఞలు వ్రాయుచున్నారు. ఈ పద్ధతినలన చాలకాలమునకు దొరతనమువారికి కావలసిన సాధ్యసంపత్తిసంతయు చేకూర్చుననియు యంత త్వరలో యుద్ధపులనై యవ్వదీయవలసియుండదనియు వ్రాయుచున్నారు.

మంత్రుల సభ.

లండన్ ఏప్రిల్ 14:— రాష్ట్రము తిరుగుముగ సందిగ్గుముగ నుండుట వలనను ప్రతిధి పూసమావేశమున కేర్పాటులుగావించి వలసియుండుట వలనను మంత్రుల సభాసమావేశమునకు రాజులమరి ముఖ్యమంత్రిగారు ఫిషరుగారికి జవాబునిచ్చిరినది వెల్లెంపునుండి టుముమ్ముకు వార్త వచ్చుచున్నది.

పార్లమెంటు సభ.

నేడురిరిగి సమావేశమగుట.

లండన్ ఏప్రిల్ 14:— కామన్సు సభ నేడురిరిగి సమావేశమైరి. ఈసంవత్సరము స్వాతంత్ర్యమునందలి వివిధదేశముల ప్రతినిధులు కలిసివేయు సభజరుగు. కాని సంధిపరతులవిషయమై, అధినివేశములవారు పూర్తిగ సంప్రదించబడుదురని హామీగారు నడిచిరి.

3 వేల స్త్రీలు సేనలో చేరుట.

లండన్ ఏప్రిల్ 14:— యుద్ధసంబంధమైన పనులు చేయుటగాను మార్చి 31 కు తగ్గింపునకు 3 వేలమంది స్త్రీలు సేనలో చేరెనట్లు అధికారులు ప్రకటించిరి.

"వేఫీరరు" మీద నుండు ప్రేలుట.

లండన్ ఏప్రిల్ 14:— క్విన్సబెను నుండి ఈ క్రింది తెలిగ్రాము కచ్చినది. — వేఫీరరు వానమీద నుండు ప్రేలి మార్గమున గ్రాము (అనగా తీగలేని తెలిగ్రాము) యంత్రము ముక్కలుముక్కలైరి. స్త్రీమరుమీదనున్న గడ్డికుప్ప భయంకరముగ తగులబడినది. తరువాత దీనిని ఆగ్నికేసిరి. ఒక బోటును నీటిలోనికి దింపుచుండగా కల్ల క్రిందులైరి. ఇద్దరు కళాసులు నీటిలోపడి చనిపోయిరి. మునిగిపోవుచున్న వేఫీరరుమీద కట్టిన ఒక్కడు నుట్టుకు నలచియుండెను. రక్షించుటకు ఇతరస్త్రీయర్లు వచ్చునకు కళాసులు నీటిపంపుల ద్వారా బయటికి వెళ్లగొట్టుచుండిరి. సముద్రము అల్లకల్లాటముగ నున్నందునను, గాలి తీవ్రముగ వీచుచున్నందున వేఫీరరు యింకొక స్త్రీమరుకుట్టి లాగికొనిపోవుట, చాల కష్టముగ నుండెను.

వ్రాసు.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన

పార్లమెంటు ఏప్రిల్ ౧౩:— పరాసు స్వాతంత్ర్యము ప్రకటించబడినది:— నేనాముఖ నందంబును దీనిమంతయు కాంతముగ నున్నది. కడచిన వారములో మేముపట్టుకొనిన స్థానముందు మనము స్థిరపడితిమి. విక్రయమునకు పైనికుల కొరకువేయబడిన పాకలమీద బాంబులు జయప్రదముగా వేయబడినవి. రణరంగమునకు వచ్చుచున్న ఒకపక్షాలమందు వలన చెల్లాచదైర్లు పోయినవి.

పార్లమెంటు ఏప్రిల్ 14:— పరాసు అధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి — బ్రెజిలు అను పట్టణముమీద, జర్మను విమానము బాంబులను వేసిన విషయము తప్ప తెలుపవలసినముఖ్యసంగతి యేమియు జరగలేదు. ఈబాంబులు విమానములను ప్రదేశము మీద పడలేదు. కాని ముగ్గురు చనిపోయిరి. మరియొకవోట జర్మను విమాన మొకటి క్రిందకు పడవొట్టబడినది ఇందులోని వైమానికులు పట్టుకొనబడిరి. జర్మనుకు ఈ తర్రవాగమున, మన వైనిక సంక్షలకు సమాపమున మరియొక విమానముకూడ పడగొట్టబడినది. దీనిలోని వైమానికులకు దెబ్బలు తగిలినవి.

మిత్రమండలి ముందుకు బోవుట.

అలహాబాదు ఏప్రిల్ 14:— పయోనిరుప్రతికా లండన్ విలేజు యిట్లు వార్త సంపుచున్నాడు:— మిత్రమండలివారు మొత్తముమీద తృప్తికరముగ ముందుకు బోవుచున్నారు నూతనముగ కొన్ని ప్రాముఖ్యములగు స్థానములు వశపరచుకొనబడినవి. తెలిసియుము ఈ తర్రఫాగ్నిను విడువకుండుటకును పోలాండునందు రుస్సెవారితో బోరుటకును కార్యక్రమము పూర్తయి డాబ్రియావారికి సాయపడుటకును గావలసినంత మంది భటులను వెచ్చుటయే జర్మనీవారికిగలనిట్లు ప్రస్తుతము నందు భటులేమి, ఫిరంగులపట్టాలములేమి, బిటిషువారి సైన్యము నయత్సంత కక్షింతములుగ నున్నవి. మోటారు ఫిరంగిదళములు జయప్రదములైనవి. ఈదళములందు త్రములగువారుజేరుచున్నారు. వైనికులు గురిమాచివేయుటయం దారితేయున్నారు. బిటిషునిదిద్యాలయమువారు ౨౦౦ మంది యుద్ధోన్మేయులను ౧౦౦ మంది బోధకులను తయారుజేసిరి. వైస్రమున నూతనసైన్యము తృప్తికరముగ జేరుచున్నారు. విదేశముల సేన యొనర్చుటకు రాయల్కాబ్రాజ్మివారు ౧౧:౪౫ పటాలము మొన్న నే లూరిగా సమగూర్చిరి. వారు మొత్తము 35 పటాలములజేర్చిరి. అనేకకళములం దిప్పుడు 30 కంటె యెక్కువగా పటాలములనున్నవి. లండన్లోని పైటోరియలు సైనికుల దళమునందు 62 పటాలములున్నవి. వీనిలోగలము విదేశములందు సేయవచ్చుచున్నవి.

రుస్సె

రస్సెవారి ప్రకటన

లాహోరు ఏప్రిల్ 14:— ఈదిగున వార్తలు సి. వి. నెజెట్టునకువచ్చినవి. లండన్ ఏప్రిల్ 13:— శుక్రవారమునాడియు 992 గుట్ట శత్రు స్వాధీనమునకున్నది. కొజివాయను నది రుస్సెవారి వశమున నున్నది. ఈ ప్రదేశమున కీకాశ్యమున కలహము నరుగుచున్న దశయు రుస్సెవారి. వైస్రమునందలి వెలుపలిభాగమును మరలించుటకై నను లేదా చచ్చుటకై నను శత్రువులు బ్రయత్నింపుచున్నారనియు వెల్లెగ్రామునకు ప్రకటించబడెను.

సంశయవార్త.

ఇచ్చటి వార్తాపత్రికలలో నొకటి ఆస్ట్రీయావారు స్ప్రింగరకను ముందుకుబోయిరిని చెల్పుచున్నది. కాని దీనిని ధృఢపరుచు వార్త రుస్సెవారి ప్రకటనములందు గాని ఆస్ట్రీయావారి ప్రకటనములందుగాని కనబడుటలేదు.

కార్యక్రమము యుద్ధము.

జర్మను చక్రవర్తి సేనాధిపత్యము దాట్టుట జర్మను సైనికాధికారులు వ్యవహరించుచుండుట పీటర్ గ్రాదు ఏప్రిల్ 13:— కార్యక్రమము యుద్ధమునకు సంబంధించిన వ్యవహారములన్నిటిని జర్మను సైనికాధికారులే చూచుచున్నారు. ఆస్ట్రీయా జర్మను సైనిక సంక్షల వెనుక భాగమునందుండి, జర్మను చక్రవర్తి క్రొవచుగారు వ్యయముగ సేనలను నడిపించుచున్నారు.

ఆస్ట్రీయా సేనలు.

ఆస్ట్రీయా వారి సేనలందు రుస్సెవారితో యుద్ధము చేయుచున్నవి. వాంగరి దేశములోనికి రుస్సెవారి సేనలు ప్రవేశించుదురని భయము కలుగుచున్నది.

రషియా దేశము యొక్క ఆర్థికస్థితి

లండన్ ఏప్రిల్ 13:— రషియా దేశపు ఆర్థికస్థితి చక్కగానున్నది. రషియా దేశపు కోశాధిపతి పత్రిక ప్రతి నిధికి చెప్పెను. ఆయన ఈక్రింది విషయములను తెలిపెను — సైనికులకుటుంబములకు సామాన్యముగ దొరకు కూలికన్న దొరతనమువారు అధికముగనిచ్చుచున్నందున, యుద్ధము వలన జరులకు అన్నములేక ఉత్తకోజులకన్న ఇప్పుడు ఆహారము కావలసినంత దొరకుచున్నందున తమ బాధలకు బావుటకు దేవుడు యుద్ధమును బంపివాడని కొందరు తలచుచున్నారు. సారాయి త్రాగకూడదని రాజుగారు ఉత్తరువుచేయుటగూడ ప్రజల మంచినీటికి ఒకకారణమైనది. సైనికులకు సారాయి త్రాగి పాడుచేసినదెప్పుడెట్టి కొందరు అహారపదార్థములను కొనుక్కొను చున్నారని కొందరు అడలు. ఈ గామకొను చున్నారు. యుద్ధమునచ్చిన తరువాత భటుల సేవంక్కువ్యాంతులలో మనుషటికన్న నూరు రెట్లు ఎక్కువ డబ్బు వేసినారు. ధాన్యము కావలసినంత నిలువయున్నది. మనము అహారకొనుట్లు కొద్దికొజులలో ధాన్యమును యితరదేశములకు రవానాచేయుటకు ఏర్పాటు పన్నుపన్నును రషియాకు మంచిలాభమునచ్చును. సారాయిని అమ్మురాదని నిశ్చయించినందున, సారాయిని అమ్మక తనమువారికివచ్చు అదాయముపోయినది. ఈ కారణమువలన నూటికి ముప్పైయొక్కవరకు రుట్టలవై కొత్తగా గుంకిములను విధించవలసినవచ్చినది. ఈ కొత్తపన్నువలన విదేశములతో చేయు వ్యాపారమునకు నష్టము రాదు. ఇది ఇట్లుండగా యిదివరకు రుగ్గినీర్త్రకులు చేయుచున్న వ్యాపారమంతయు రషియావే చేయుటవలన విదేశవ్యాపారము వృద్ధిచుండును.

అమెరికా

చినా జపాను

అమెరికా వారి యభిప్రాయము. వాషింగ్టన్ ఏప్రిల్ ౧౩:— జపాను వారిని చినా వారిని జరుగుచున్న రాయబార విషయమున చినావారి పక్షమున అమెరికా వారుండని తెలిపియున్నది. యుద్ధముని వెనీడెంటుల్నియగురు తెలిపిరి. జపాను వారి కోరికల విషయమున అమెరికా వారికి గల యభ్యంతరములన్నియు తృప్తికరముగ దీరునని విల్సన్ గారు మాటజేసిరి.

సంధిప్రచారము.

విల్సన్ గారి కేమియు తెలియదు.

వాషింగ్టన్ ఏప్రిల్ 14:— కాంతిపాపకై సంయుక్త రాష్ట్రములవా శత్రుత్వముల జేసినను బోవుగారు సమ్మతింతురని తెలియజెప్పెను గదా. ఇట్టి వార్తలనేక పర్యాయములు వచ్చినవనియు ఎట్టివరకులైన సంధిమొనగూర్చు వచ్చునో తెలియదగు విషయము లెన్నగు నింతవరకు తెలిసియుండలేదనియు వెనీడెంటు విల్సన్ గారు తెల్పుచున్నారు.

జర్మనీవారి లేఖకు అమెరికావారిచ్చిన జవాబు. మిత్రమండలివారి కాయుధముల సరఫరా చేయుట వలన తమకు గలిగిన యసంతృప్తిని చెల్పుచు జర్మనీవారు సంయుక్త రాష్ట్రములవారికి లేఖనంజరి గద. ఈ లేఖకు సంయుక్త రాష్ట్రములవారు చురుకైన జవాబుచ్చిరి. ఆయన ముల యెగుమతి నాపుట తిరుగుభావ విరుద్ధమేగాక యధిగ్గు మైయున్నదిని జవాబిచ్చిరి. అని యెల్లీ కేన్ గ్రాఫ్ పులికకు వాషింగ్టనునండి వార్తవచ్చుచున్నది.

జర్మనీవారి లేఖ.

న్యూయార్కు పత్రికలు ఖండించుట.

న్యూయార్కులోని పత్రికలు జర్మనీవారి రాయబారి యగు కాంటులెరక్ స్టార్ ఫుగారిని తీవ్రముగ ఖండించుచున్నవి. ఇంటికి తీవ్రకారణమును గర్వపూరితముగ ప్రకటించు నేరాయబారియు జేసియుండలేదని నగ్ అనుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. కాంటుగారిని జర్మనీవారు వెనుకకు విడిచివేయవలసినవని సంయుక్త రాష్ట్రములవారు కోరవలసియుండెనట్లు కాంటుగారు జేయుచున్నారని బ్రెజిలుగవంతు వ్రాయుచున్నది. రాన్కాంగ సైనిక మర్యాదలనుగూడ అతిక్రమించుకొనినంతవరకే జర్మనీవారు వచ్చిరని టుయు వ్రాయుచున్నది.

గారు విష్ణుత్వనిరసంబ్ధమును పురస్కరించుకొని నిన్న కోర్టు
నకు రాలేదు. అచటవన, ఆరుగుతో కూర్చుండుటకు నిష్ప
యింపబడిన న్యాయమూర్తి ట్రాటరుగారు న్యాయమూర్తి
కుమరస్వామి శాస్త్రిగారితో సూచించెరి. ఉభయమున
కలసి సెకండస్ట్రీజ్ను విచారించిరి.

లాహోరు

కుంభమేలా

లాహోరు ఏప్రిల్ 14:—కుంభమేలా తీర్థమునకు రాయ బహదూరు హర్షిమల్ గారు వెళ్ళియండి. అక్కడయొక విశత్తుసంధివించెనని వాగ్దానము వచ్చును. హరిద్వార సమీపమునన్న హర్షిచారి సమీపమున త్రోవ్వుడుచే 40 తీర్థ వాసులు చనిపోయిరి.

పంజాబు ఏప్రిల్ 14

లాహోరు ఏప్రిల్ 14:—నెల్లొక్కయ్యబడిన హెచ్చి, స్కాటుస్మిత్తగారికి జడ్జిపని వాయవ్యపడినది. మదిలాలు గారు జడ్జిగను లిగోసిగ్నలుగారు మొదటి టెంపరరీ ఆడ్జిమ ను జడ్జిగను, లిగోసిగ్నగారు రెండవ టెంపరరీ ఆడ్జిమను జడ్జిగను ఆక్రింగుగ పనిచేయుదురు.

భారతీయ సైనికులు.

లిండి యేర్పాటులగురించిన వదంతులు.

గ్వాలియరుమహారాజుగారి బాటు.

లాహోరు ఏప్రిల్ 14:—రణరంగమునందున్న భార తీయసైనికుల లిండికిని, గుడ్డలకును సంబంధించిన యేర్పాటుల విషయములో పంజాబు వంతుకొన్ని వదంతులు బయలుదేరినవి. ఇది సరికావని గ్వాలియరు మహారాజుగారికి బాటును, ఇవి అందు మిలిటరీ గెజెట్టు ప్రతికకు వ్రాసిరి. ఈబాటులో ఏక్రిండిసంగతు లన్నవి:— భారతీయ సయినీకులకు స్వామ్యముగనుండునట్లు నైతికాధికారులు వారికి చేతియుంతద్రవ్యము యేర్పాటులు చేసిరి. వీని జార్జి చక్రవర్తి గారు తీసికొని ప్యూముగ మార్చిడి, మంచి చెడ్డలనడిగి తెలిసికొనిరి. సరిగమార్చుదున్నట్లు విని చాల మెచ్చుకొనిరి. రణరంగమునండి లిండి వచ్చిన భారతీయసైనికులతో సేన మార్చిడితిరి. రణరంగమునందు, భారతీయులను విరోధియులను సమానముగ నాదరించుచున్నట్లు దీనివలన తేలినది. వీరుకందకములలో నుండవలసినవ్యు. కాని, దెబ్బలు తిని యుద్ధమునకు నిరుపయోగమైనవారికి లిండి విషయములో గాని మరేవిషయములోగాని ఇబ్బందియున్నట్లు చెప్పబడలేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు వీరు కందకములలో రెండువారములవరకు పడియుండవలసి వచ్చును. అప్పుడుకూడ నిట్టియుబ్బందిలేదు.

అలహాబాదు

శత్రువులతోడి వర్తకము నూతనశాసనము.

అలహాబాదు ఏప్రిల్ 14:—శత్రుదేశములతోడి వర్తకము జేయుటకుగూర్చి మరల ఇండియాలోతనమువారు కాసింపనున్నారు. ఇందు ఈదేశముననున్న శత్రుదేశములవారి విషయములు ముఖ్యముగ గణింపబడును. సైనికాధియోగములు.

యుద్ధధారంభమైనది మొదలు సైనికులవై ఖర్చియోగముల గూర్చియు సైనికులదేశలసిన యధియోగములను గూర్చియు ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చినది. ఈవిషయమున ఇండియా దొరతనమువారిక హుక్కుమును జూచేయనున్నారు. ఇందు కాలదోషము మొదలగునంతవలన్నియు దీర్చబడును.

సిమ్లా

వైస్రాయికివచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

సిమ్లా ఏప్రిల్ 14:—18 వ తారీఖున ఇండియా సెక్రటరీ పంపించారలు:—

కార్యేలియా యుద్ధము.

చాల ఆస్తియూనేలు, చాల జర్మనుసేనలు కొత్తగా కార్యేలియాను కొండలలోనికి వచ్చి యుద్ధమునందుకు వచ్చుచున్న రషియనుసేనను ఆపివేసిరి. ఒకచెరువ రషియనులు హంగరీదేశమునందలి బయల్లను స్వాధీనపరచు కొనుటకు ప్రయత్నించుచుండగా, ఇక్కడ చెరువ ఆస్తియనుట గెలిసియాను స్వాధీనము చేసి కొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈజాక్ కనుమ యొక్క ఆస్తియనుట చేతిలోనే ఉన్నది ఇక్కడ ఇప్పుడు యుద్ధము ఘోషముగ బయలుపడుచున్నది. ఒకవైపున రషియనులు ఈజాక్ కనుమకు దగ్గినియనున్న ఆస్తియనుటకు యుద్ధసానుగి, నేలలు, ఆహారపదార్థములు వచ్చుపూర్వమును పట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇంకొకవైపున ఆస్తియనుటకు ఈజాక్ కనుమకు ఈజాక్ నియమన 40 మైళ్లలో స్త్రీజీవైపుననున్న దక్షిణముననున్న పరుచున్నారు. అనగా ఆస్తియనుటకు గెలిసియా దేశములోని ఆగ్నేయదిక్కున చాల వరకు వ్యాపించినవారి గ్రహించవచ్చును.

ప్రాచ్యుల యుద్ధము వర్తకుల ఆగ్నేయదిక్కున రాము పోగొట్టుకొనిన సేనలనుతిరిగి సంపాదించవలెనని జర్మనుల సేనక మారులు ప్రయత్నించిరి. కాని లాభములేకపోయినది. బ్రిటీషు సేనలతో ఉండి కన్నుల యుద్ధమును చూచుచున్నతమ మన ఫీరంగిసేన చురుకుగా పనిచేయు చున్నదని వాడు, తక్కిన బ్రిటీషుసేనా ముఖమునంతయు కాంతముగ నున్నదనియు తెలిసెను. న్యూసాఫర్ కడ ఓడిపోయి నెలరోజులైనను, జర్మనీవారు యంతరతరకు యొక్కడను ప్రతికారము చేయలేక, ఊరకున్నారు. మనసే సంపాదించిన నేలను దిట్టముగ బలపరచుకొనినది అనికూడ తెలిసెను. నాలుగు నెలల నుండి జరుగుచున్న యుద్ధమును గూర్చి చెప్పుచు మనసేనా ముఖమున జర్మనులు వానాటికి మనసేను కలుపలేక పోవుచున్నారని తెలిసెను. పూర్వము మనసేన వాంఛనీయమైనది వెళుకకు నెట్లైన వెంటనే జర్మనులు మనసేనీయకడ వెళుకకు నెట్లుచుండిరి. జర్మనులు తిరిగి మనసేనవై పడకపోవుటయిది యే మొదటిసారి. దీనినిబట్టి వారు మనసేనను నిరోధించలేరని చెప్పటకు వీలులేదు. కానీ మనమువారిని ఓడించినప్పుడు వారి వద్దనున్న సేనతో మనలకుతిరిగి ఓడించలేరని చెప్పవచ్చును.

క్రైస్తవసంఘము వెల్లెస్పట్టినుండి జర్మనుసేనలోగొప్ప మార్పు కలిగినది. పండుగకుముందు తామే జయింతుమను ప్రార్థన, సంత్వేషము వారికి ఉండెను. తరువాత ఈ ప్రార్థనము, ఉత్సాహము క్రమక్రమముగ క్షీణించినది. ఇప్పుడు జర్మనీవారు సైనికులు కాని తమదేశీయులను తీసికొనివచ్చి కందకములను త్రవ్వించుచున్నారు. సైనికులుగ నుండుటకు తగిన ముసలివాళ్లచేతకూడ యుద్ధము చేయించుచున్నారు. జర్మనుసైనికులకు బ్రిటీషువారివై అసహ్యమును నిరంతరముకలిగించుచున్నారు. జర్మనుమిలిటరీ అధికారులు, యుద్ధపుష్పాస్త్రీవారు బ్రిటీషువారివై ఎల్లప్పుడు కోపమును వెల్లగొట్టుచునేయుండురు. ఇందుకుకారణము వెతకుకొనవలసిన అవసరములేదు. తామెన్నిరోజుల నుండియో రహస్యముగ ఆలోచించుకొని వేసి కొన్ని పాపాలన్నీ ధ్వంసమైనవి, బ్రిటీషువారు తాము అనుకొన్నంత దుష్టములుకారని, తాము సులభముగ సంపాదించగలవని తలచిన విజయమును రాకుండ బ్రిటీషువారు చేసినారని. జర్మను అధికారులకు బ్రిటీషువారివై తగనికోపము.

రాజకీయ అపరాధిని పట్టుకొనుట

కలకత్తా ఏప్రిల్ 15:—నిన్న సాయంకాలము ఫరీదున్న పోలీసువారు ధారణీవార్ కడ అను రాజకీయ అపరాధిని పట్టుకొనిరి. ఇతనివిషయమై పోలీసువారు యిదివరకే ప్రకటించియున్నారు. ఇతనిని అనేక బండిపోటు సేనముల సందర్శనములో అరెస్టుచేయబడినవైనది. ఇతనిని కలకత్తా బోజబాదులోని ఒకయింటిలో పట్టుకొనిరి. సోదామాదక ముందే ఇతడు విషపుమాత్రలను మింగెను. స్పృహతప్పి పడి పోయెను. అనుపత్రికీసికొనివేల్లిరి. అక్కడ చనిపోయినాడు.

కోకై నును దొంగతనముగా అమ్ముట.

అలహాబాదు ఏప్రిల్ ౧౫:—అలహాబాదులో చొక్కాలు మొదలగువానిని కుట్టించుటకు పెద్ద కంపెనీవెట్లిన చీనాదేశీయుడు, వానినొకరు కోకై నును దొంగతనముగ అమ్మి, వీరిని అలహాబాదు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు విచారించి యజమానికి 4 నెలల కఠినశ్రమ, 400 రూపాయల జరిమానా, నాకరుకు 3 నెలలశ్రమ, 50 రూపాయల జరిమానా విధించెను. వీరు కోకై నును చాలకాలమునుండి దొంగతనముగ అమ్ముచుండిరట. పోలీసువారు ఒక సభిషాస్పెక్టరుకు నవాబుజేషము చేసి కోకై నును కొనుటకు పంపి మారుజేషముతోనున్న సభిషాస్పెక్టరు తరులపాకులను నవాబును చీనావానితో కలిసి తేనీటిని త్రాగుచు ఆతడు చూపుచున్న అనేక రకములగు కోకై నును చూచుచుండెను. ఇంతలో పోలీసువారు గుంపుగా వచ్చి చీనావానిని వారి నొకరును ఆరెస్టు చేసిరి.

ఫిల్లూనూర్ లు సర్ జూను ఫ్రెంచిగారిజాటు.

న్యూసాఫర్ గుర్తు.

జనరలు హైగుగారి సామర్థ్యమును వెల్లెక్కుట. లండన్ ఏప్రిల్ 14:—ఫిల్లూ 5 వ తేదీని ఫిల్లూనూర్ సర్ జూను ఫ్రెంచిగారి క్రిందజాటును వ్రాసిరి:—నేను చెప్పే విషయములలో న్యూసాఫర్ కడ మనకు కలిగిన విజయము చాల ముఖ్యమైనది. జనరలు సర్ జూను హైగుగారి నాకు కత్తుకొండనున్న మొదటిసేన జర్మనులను ఎదిరించినది. ఈ సేనకు సాహాయ్యముగ పెద్దపెద్ద ఫిరంగులు పంపించబడినవి. మును, ఆక్వికసేయు, రిజర్వులోనున్న పదాతిసేనయు వీరి

సాహాయ్యముచేయుటకు వెల్లెవని. 2 వ సేనయు, భారతీయునై నిటలును ఆ ప్రతిహత ప్రార్థనమును, పరాక్రమమును చూసి పోగొడుటవలన జరుముకలిగినది. అయినప్పటికిని జనరలు హైగుగారు వైపుననున్న సేనలను వదలించుటలను జర్మనులు ఓడిపోయిరి. వీరు సామర్థ్యముతో నేలను వడిచి, దీనివలన వీరు క్రియాశక్తిగల నాయకులని వ్యక్తపరుచున్నది.

నెయూటా ఇలోయ యుద్ధము

27 వ డింజను నెయింటు ఇలోయకి తూర్పుభాగము నందున్న కందకములను రక్షించుచున్నది. ఈసేనమీద మార్చి 14 వ తేదీని జర్మనులు అకస్మాత్తుగ పడిరి. ముందునందుట వలనను, పొగ గ్రమ్మి కనుపించు పోవుటవలన ఈ రెంటిని సంచుచేసికొని జర్మనులు చాల ఫిరంగులను నెట్టవన చేర్చి సాయంకాలము 5 గంటలకు అకస్మికముగ ఫిరంగులనుండి గుండ్లను వేయ నారంభించిరి. రెండు ముందుగులనుకూడ ప్రేల్చి వేసిరి. అకస్మికముగ యుద్ధము ప్రారంభించుటవలన, గంధగోళము బయలుదేరినది. ఇందువలన జర్మనులు నెయింటు ఇలోయని పట్టుకొన గలిగిరి. కాని కొన్ని గంటలలోనే మన సైనికులు పట్టుదలతో తిరిగి జర్మనులకు ఎదిరించి పోగొట్టుకొనిన ప్రదేశమును తిరిగి సంపాదించిరి. ఈ పోరాటములో 5-వ సేన చాల ప్రార్థనమును పట్టుదలను కనుపరచినది. అనేక కారణములవల్ల, ఫిబ్రవరీనెలాఖరున సాధ్యమగునంత త్వరలో జర్మనుసేన ముందు ప్రోసికొనిపోయిన గాని వీలులేదని నాకు తోచినది.

ఇందుకు ముఖ్యముగా కారణములేమనగా, మొత్తము మీద మిత్రమండలివారిసిలి చాగుండుట, ముఖ్యముగ ముందు ముందుకు నెట్టుకొని వచ్చుచున్న డెజరల్ హిందెస్ బర్లుగారి జర్మనుసేనను రషియనుల వైపుకు కొట్టగలుగుట బ్రిటీషు సేనా ముఖమున జర్మనీవారిబలము తగ్గిపోవుట, పోకుండ ఉంచగలిగినన్ని జర్మనుసేనలను మును ప్రాన్ను వెట్లెయుము యుద్ధరంగములలో ఉంచి రషియాకు సాహాయ్యము చేయవలసినవ్యుట. అగ్రానులో ను సాంపేనులోను ఫ్రెంచిసేనలకూడ యందుకు సాహాయ్యముచేసినది. గజక వడకించుదలితో కందకములలోనుండి పోవలసిన మన సైనికులతో శత్రువులమీద పడి తరువతనను ఉత్సాహము కలిగించుట అన్నిటికన్న ముఖ్యముగానుండెను. న్యూసాఫర్ వద్ద మూడు రోజులయ్యుద్ధమునందు మనసేనలో 190 మంది ఉద్యోగులు 22,37 మంది సైనికులు చనిపోయిరి. 869 మంది ఉద్యోగులకు 8174 మంది సైనికులకు దెబ్బలుకలిగినవి. 28 మంది ఉద్యోగులు, 1728 మంది సైనికులు అకడవకుండపోయినారు. కాని మనకు కలిగినఫలితము చాల గొప్పది.

శత్రుసేనలో అనేక నేలనుండి యుద్ధధాములో చనిపోయిరి. దెబ్బలు తగిలిన సైనికులను 12000 లకువైగా వైశ్ణవాడ తిసి కొని వెల్లెనట్లు మాకు తెలిసినది. 80 మంది ఉద్యోగులు 1657 మంది సైనికులు మనకు వైద్యుగ చికిత్సవారు యుద్ధములో నష్టమైన ఉద్యోగులను సైనికులను మనము యుద్ధము అయి పోయిన కొద్దిరోజులలో పూర్తిచేసితిమి. భయంకరముగ తుపాకులతోను, ఫిరంగులతోను ఇతర ఆయుధములతోను, నిండియున్న ఈకాలములో నాగరక దేశములు చేయు యుద్ధములో జననప్తము వివరముగ కలుగుట తప్పనిది. ఏమాత్రము ఏమరుపాటు కలిగినను శత్రువుల అగ్నిబద్ధమునకు ఎరుగ గా నిలచినవ సేలకువేలు నాశనమగుదురు. శత్రుసేనలను మీదపడమడ ఆపుటకు ఈకాలములో ఉపయోగించు శక్తి వంతములగు ఆయుధములు చాల సాహాయ్యముచేయు చున్నవి. ఈకాలములో యుద్ధములు చాల కాలము జరుగుటకును, ప్రాణనప్తము వివరముగ కలుగుటకును ఈ ఆయుధములే కారణము. యుద్ధము చాల కాలము జరుగుటకు సేయుటకును వివరముగ జరగజేయు కలుగుటకుండ చేయుటకును ఒక్కయొక్క కలదు. ఫిరంగులను వేయుసేన దిట్టమొడిగిన ఆ టేరింగును ఉంచవలెను. ఇది గుండు మంది శక్తికలిగిమైవిగ ఉంచవలెను. లెక్కలేనంత చురుగుడు సాహస కావలెను. ఇందుకుండు సాహసము ఖర్చునెట్లు విషయముగా ఫిరంగులకు సాహసములకు స్వాతంత్ర్యము నియ్యకలెను. కొద్దిసమయంలో మహాకార్యములు సాధించుటకు యావద్దతని మించిందికొకటి లేదు నా అభిప్రాయము. మార్చి నెలనందులో నేలతరి, ఎండకక్క గా చూసి నుండు శత్రుసేనలపంపు పనులు చింతనకు ములభమునా. నేను, న్యూసాఫర్ వద్ద శత్రువులతో ప్రత్యక్షమున నానుటకు న్యూసాఫెలును పట్టుకొని మనసేనకు, గాగ్రియునువలె ఉత్తమము నిలుపవలెను ఉద్దేశమే కాకకాదు. గాగ్రియునువలె ఉత్తరమున పెద్దపెద్దయిండ్లు, తోటలు, పెద్దగోడలు ఉండెను

శ్రీమంతులను సాహాయ్యము చేసికొని అక్కడ ఉండిన శ్రీమంతుల వాయిదాను చెయ్యవలసి వచ్చినది.

యధాప్రకారము.

మార్చి 10 వ తేదీ ఉదయము 7½ గంటలకు యధము ప్రారంభమైనది. యేర్పాటులన్నియు చేసికొని తీవ్రముగ ఫిరంగులను వెట్టి కొట్టవారంభించిరి. ఉత్తరభాగపు చివరనుండి పట్టినట్లు చాలాగా ఇదిగదచేసినది. 23, 25, బ్రిగేడులు గ్రామమునకు వాయవ్యభాగమునందున్న కందకములలోని బొమ్మల నెదిరించినది. న్యూపాపలు దక్షిణభాగమునందున్న కందకములమీద ఘోరములను 25 బ్రిగేడును పడినది ఇక్కడ నర్మలు యేర్పాటుచేసికొనిన ముందర్లలో కంచెలు మున్నగునవి మనఫిరంగులవలన నిద్రవల కే వ్యసంపానవి. వీనిని వైసినట్లుకొనినవి. అడ్డకట్టబడిన కంచెలవలన, 28 వ నేన ముందుకు వెళ్ళుటకు నిరోధము కలిగినది. ఈకంచెలు సరిగ్గా యేర్పాటుచేయలేదు. ఈలోపున, మనఫిరంగులు న్యూపాపలమీద గుండ్రములను వారంభించినది. 8-35 నిమిషములకు పరాతి నేన ముందుకు వారంభించినది. 25-వ నేన తూర్పుభాగమునకు, ఘోరములను, ఈ భాగమునకు ప్రోవోకేషన్లు, గ్రామములలో కొంతభాగమునకు పట్టు కొని, ఫిరంగులను. 28-వ నేన ముందుకు వెళ్ళలేక పోయినది. మిడిలు సెన్స్, స్కాట్లాండు రైఫిలు పలములకు చాలవలయు కలిగినట్లు 22-వ నేన కేంద్రమునకు ఫిరంగుల సాహాయ్యములన ముందుకు వెళ్ళి 11 గంటలకు పట్టుకొనినది.

మేము గ్రామమును అగ్నివృక్షము కురిపించుటవలన జర్మనుకు సాహాయ్యము చేయుటకు ఏకైకపునాండి సేవచేయుటకు వీలులేకపోయినది. క్రొత్త సేవలను అక్కడకు తెప్పించుటకు ప్రయత్నములు చేసినట్లు థింగ్స్ మునెరులట్లు చేయుటకు వీలులేకుండ చేసినట్లును మనకు తెలియగ చిక్కినవారు చెప్పినారు. మేము ముందుకుపోయిన ప్రదేశములలో వెంటనే ఫిరంగులను న్యూపాపలకు మాకుచిక్కినవారితో జర్మనులు తీవ్రముగ నగ్నివృక్షమును కురిపించుటవలన మన పరాతి నేన చెదరి పోయినది.

ముందున్న సేవలను, వెనుకనున్న సేవలను వారలవచ్చు తెల్ల పోషకాల్ను జర్మనులు యేగట్టిరి. న్యూపాపలను బలపరచి ముందుకు వెళ్ళుట క్లిష్టకారణములవలన. వెంటనే వీలులేకపోయినది. జర్మనుల పోగుగారి ఉత్తరపును బాగ్రత్తో పరిపాలించినవలయునను, న్యూపాపలపునాయకుడు రిజర్వ్ సేవను వెంటనే యధములో దింపినను ఈ ఆలస్యము కలిగియుండదు. మధ్యాహ్నము 3-30 గంటలకు ముందుకు వెళ్ళుటకు వీలు లేకపోయినది. 25-వ బ్రిగేడ్ శత్రువుల ఫిరంగులవలన బాధ తీర్చుటలలో కూడి, ముందుకు వెళ్ళి చనికొని, తరువాత జర్మనీవారి ఫిరంగులవలన ఆగిపోయినది.

వైస్రొణులయ్యారే

నంగరాష్ట్రమునకు పోరంగజిల్లా 8 నెలలనుండి ప్రతి శనివారమున ఉధృచ్ఛమున కృత్రిమములను వెట్టుమంది గుంపుగూడి రాజమృగములగుండు పోలీసుస్టేషనునకు పోవు పద్ధతి ఏర్పడినది. ఇందువలన పోలీసువారికి కలుగు లాభ మేమో తెలియదుగాని ఇట్లు వైస్రొణులు రాజమార్గముల యందు స్వేచ్ఛగ సంచరించుటవలన ప్రజలనీటికి భంగముకలుగుట మాత్రము నిశ్చయమయ్యెను. వీని విషయమున విద్యాధులు ఉపాధ్యాయులు మున్నగు వారు వ్రాసియున్నారనియును దొరికినను వారిట్టి స్వేచ్ఛాసంచారమును నివారించ దగుననియు నొక విశేష ఆమ్రుత బాహుళ్యపత్రికకు వ్రాసెను.

ముగ్గుపెట్టుకొనుటవలన నంటువ్యాధులంకురించుట

ప్రాణాప్తమును కలిగించుట.

పొకనీకార్యము గ్రామమున మార్చి 16 వ తేదీన మే ఆలక్షాండములకు రూపుల 10 సంవత్సరముల ప్రాయముగల బాలికపుత్రినింజెడి. అంతకు పూర్వముక పక్షమునకుండు ముఠముక బాలికగూడ మృతికొందెను. వీరురువునుగూడ నొడవినెడ మచ్చలకులుగుటతో బయటనే జ్వరవ్యాధివలన నే నికపోయి. ఈరెండవపిల్లకు సోమవారమునాడు కాళ్ళపేజుతో వ్యాధి ప్రారంభించినది. మంజుళవారమునాడు తెల్లవారు సుట్టిపోయినది. ఈపిల్లసోదరులలో నొకడు వైసికుడుగా నుండెను. అదిదీక్షనలెవుత్తుచున్నది ఇంటికేవచ్చెను. ఆరనికి పోదయంబడికనుకు ప్రేమగలుగన పతగామెను ముచ్చట్లుకొనెను. ఆమెకువలననే విషక్రిములా మే శరీరమున వ్యాధి కలిగినది. మరణ విచారణయందు కాన్పువైద్యుడునడిచెను. బొంబాయి (కోవికలు).

హరిద్వారమున శ్రీయుత గాంధీగారు.

ఈ నెల 8 వ తేదీన శ్రీయుత గాంధీగారు ధర్మపత్ని ద్వితీయులయి కుంభ మేలోత్సవాధ్యక్షము హరిద్వారమునకేగిరి. అతడు కాంగ్రేసుకుల బ్రహ్మచారు శాస్త్రజ్ఞులవలన సాక్షాత్ మొసంగిరి. విద్యాత్ మహేశ్వరణ సింహగారు బ్రహ్మచారులతో గూడ నెదురువోయి యాదంపతులను గొని వచ్చిరి. బుబాభురీ బ్రహ్మచారి సాక్షాత్ పన్యాసమును సమర్పించెను. మేమువిధేయులమై మిహిలోపదేశము నర్పించుచు మిహిపాదసాన్నిధ్యమును చేరితిమి. దేశము మిహంకనే చూచుచున్నది. మిహిచరించుచున్న పవిత్రమార్గమున సంచరింపగల యోగ్యత మాకు గలిగినచో మేముధన్యులమని తలంచుచున్నాము. మిహిచేమోక్షమున నాత్మాచూతి చేసితిమి. ఆజన్మమున చేరగలుగుటయే మహాద్వైషము. నీతి ధర్మవివాళమే భరతవర్ష పతనసోతుకని మావలెనే మిహిగూడ తలంచెదరని నమ్మెదము. జాతీయభుక్తుమూలికను గ్రుచ్చుట కార్యభావయే ప్రధాన సూత్రమున మిహివముతో మాగురుజనులగూడ కేక భించి యంచుటకు చేయగల సేవచేయుచు చాలవర కభివృద్ధి గలిగించినారు. మా గురుకులు విశ్వవిద్యాలయమున విద్యాప్రదాన మార్గభాషా మూలకముగనె యెసంగబడుచున్నది. మిహి సన్నిధానము సమత్వావకము. మిహి కార్యాచరణమునకు తమ విధానమును నిర్దేశించ నర్హులు. మన పరిచయము దివి నాభివృద్ధిచందుకు గాక. మాతృదేశస్థితి యుత్తమాత్మమగుగాక పరస్పర విశ్వాసప్రేమా ప్రవాహము వరదవారుగాక. దేశమందు మరల నొకసారి నాశనోత్థిక్తకై యుద్ధభించుగాక. ఆను ప్రార్థనముతో సుపన్యాసమును బ్రహ్మచారులు ముగించిరి. "ప్రేమా మృతమును నామైతి యుల ప్రించుచున్న మహాత్ముడిగారికి నేనెంతయును కృతజ్ఞుడను. భరతఖండమున నేను మఖ్యముగ భజింపవలసినవారిలో ఆంగ్లానుగారు నాకెరించిన మువ్వకు పురుషశ్రేష్ఠుల యందును మహాత్మా ముఖేషిరాంగా లొక్కరుగుటచే నేను శ్రీవారి పాదసంపర్కస్వామే హరిద్వారమునకు వచ్చితిని. ఈబ్రహ్మచారులు దక్షిణాఫ్రికాభారతీయులకుచేసిన ధనసహాయమున కెంతయును వందనీయులు. బాలురీగురుకులముల సందర్శించి నపుడు మిహిచారిని. ప్రేమావృద్ధిచే దనిపినందులకు నేనుమరింత కృతజ్ఞుడను. నాగురుకులయితో సార్థకమైనదని మహాత్ముడిగారు నన్నొకలేఖయందు సోదరాయన సంతోషించుటవలన నేనుపావనపడయితిని. నేనట్టిపాదర్యమున కర్హుడనుగ చేయబడునట్లు మిహిందరునప్రార్థింపగోచెదను. 28 సంలు మాతృదేశమునెడవాసియుండి నేటికి మరలి వచ్చితిని. నేనుపదేశ మొసంగజాలను. నేనుపదేశార్థి నై వచ్చితిని. మాతృదేశనేనా పరతంతులగు వారందరును నాకు పూజనీయులు. నేను మరల విదేశములకేగను. నాసోదరులలో నొకరుగలిగించిరి. నేనుపదేశము నిర్పించుచున్నాను. మహాత్ముడిగారుసోదరునిపానము నలంకరించి నాయందు సోదరవాక్యమును ప్రసాదించ వలెనని కోరుచున్నాను. బ్రహ్మచర్య ప్రభువరీలులారా! మిహియమే సార్వజనికమగు నాశయము. మనయుద్ధయమును సర్వేశ్వరుడు సఫలమొనరించునుగాక" యని శ్రీయుత గాంధీగారు నడిచిరి. (దెయిలీపోస్టు)

SIND.

Murdering a Sister.

KARACHI, April 14.

A SINDHI villager in a fit of anger smote his sister with a spade and killed her on the spot. He was sentenced by the Sessions Judge at Karachi to seven year's rigorous imprisonment. He appealed against the "severity" of the sentence, with the result that the Judicial Commissioner has enhanced the sentence to transportation for life, because of the unmitigated brutality of the crime.

BOMBAY.

A Transport With Wounded Arrives.

BOMBAY, April 14.

A transport with wounded and invalided soldiers arrived in Bombay to-day from the Suez.

LATEST TELEGRAMS.

The Neuve Chapelle Victory.

SIR JOHN FRENCH'S DESPATCH.

General Haig's Abilities Praised.

LONDON, April 14.

A despatch from Field Marshal Sir John French dated April 5th says:—The event of chief interest and importance is the victory in battle of Neuve Chapelle. The main attack by the first army under General Sir Douglas Haig was supported by a large force of heavy artillery division of cavalry and some reserve infantry while holding attacks were made along the front of the second

army under General Sir H. L. Smith Dorrien. The success attained was due to the magnificent bearing, the indomitable courage of the fourth and Indian Corps. Yet I consider that the able and skilful disposition of general Haig contributed largely to the defeat of the enemy. The energy and vigour with which general Haig handled his command show him to be a leader of great ability and power.

Another Action.

East of St. Eloi.

Another action of considerable importance was the German surprise attack on march 14th against the twenty-seventh division holding trenches east of Saint Eloi. Much artillery was concentrated here under cover of mist and a heavy volume of fire was suddenly opened upon the trenches at five in the evening. There were also two mine explosion and the confusion owing to the suddenness of the attack enabled the Germans to capture Saint Eloi. In a few hours well-directed and vigorous counter-attacks in which the fifth corps showed great bravery and determination restored the situation.

Offensive Action Necessary.

Field Marshal French Explains that at the end of February many vital considerations induced him to believe that a vigorous offensive should be carried out at the earliest movement.

The most important reasons were the general aspect of the allied situation, particularly, the marked success of the Russians in repelling the violent onslaughts of General Hindenburg and the apparent weakening of the enemy on the British front and the necessity of assisting the Russians to the utmost by holding as many hostile troops as possible in the Western theatre. The efforts of the French forces at Arras and in Champagne were to that end, and perhaps the most weighty consideration of all was the need of fostering the offensive spirit of the British troops after their trying and possibly enervating experience during the severe winter in trenches.

The Casualties.

The losses in three days fighting at Neuve Chapelle were 190 Officers and 2,337 men killed, 359 Officers and 8,174 men wounded and twenty-three Officers and 1728 men missing but the results attained were wide and far reaching.

The enemy left several thousand dead on the battlefield and we have positive information that upwards of 12,000 wounded were removed northeastward and eastward by train. Thirty officers and 1,657 men were captured all deficiencies among the British Officers and men were made good within a few days of the battle.

The Wastage and Heavy Losses of Modern Warfare.

Field Marshal French emphasises that in war to-day between civilized nations armed to the teeth with deadly rifle and machine guns heavy casualties are absolutely unavoidable and slightest, undue exposure means very heavy toll. The power of defence with modern weapons is the main cause of the long duration of the present-day battles and mainly accounts for such a loss and waste of life. These can, however, be shortened and lessened if the attacks are supported by the most efficient and powerful force of artillery available, but an almost unlimited supply of ammunition is necessary and most liberal and discretionary power in its use must be given to artillery commanders. I am confident that this is the only means by which great results are to be obtained with minimum loss.

The Object of the Main Attack.

The Field-marshal describes the drying of the country and the brighter weather early in march as greatly lessening the difficulties of offensive and proceeds to give details of the battle saying that the object of the main attack was the capture of Neuve Chapelle and the establishment of a line as far as possible forward just northward of the village there were a few big houses with walls, gardens, and orchards and here aided by numerous machine guns the enemy had established a strong post, which flanked, approaches to the village Bois Du Biez. It also influenced the course of operations southward.

The Battle Opens.

The battle opened at half past seven in the morning of March 10th by a powerful bombardment which was well prepared and very effective except at the extreme northern portion at 8.5 in the morning. The twenty-third and twenty-fifth brigades assaulted the German Trenches north west of the village while the Garhwal brigade assaulted the trenches southward of Neuve Chapelle. The Garhwal and twenty-fifth brigades carried entrenchments, the wire entanglements being almost entirely demolished by our shrapnel. The twenty-third however, was held up by entanglements which had been insufficiently cut, meanwhile, the artillery was bombarding Neuve Chapelle and infantry advance at 8.35 continued. The twenty-fifth and Garhwal pushed eastward and north eastward respectively and got footing in the village. The twenty-third was unable to progress and heavy losses were suffered especially by the Middlesex and Scottish Rifles but the progress of the twenty-fifth turned the southern flank of the enemy's defences in the front of the twenty-third and this combined with powerful artillery support enabled the twenty-third to advance and by eleven the whole village was in our hands.

A wall of Fire.

The artillery had completely cut off the village and surrounding country from any German reinforcements by a curtain of shrapnel and prisoners subsequently reported that all attempts at reinforcing were checked. We immediately consolidated the positions won. Considerable delay occurred after the capture of Neuve Chapelle owing to the disorganisation of the infantry by the violent nature of the attack and cutting of telephones between front and rear. Field Marshal French expresses the opinion that delay would not have occurred if General Haig's clearly expressed order had been more carefully observed and difficulties might have been overcome earlier if the commander of the fourth corps had been able to bring reserve brigades more speedily into action. Further advance did not commence before 3.30 in the afternoon. The twenty-first brigade was able to form up in open on left without a shot being fired at it and made good progress but was subsequently held by machine gun fire from houses and defended works opposite the right of the twenty second brigade.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTER'S AGENCY).

THE GREAT
EUROPEAN WAR.
GREAT BRITAIN.

33,000 Women Registered for War Service.

LONDON, April 14.
It is officially stated that up to March 31st thirty-three thousand women registered for war service.

The "Wayfarer's" Troubles.

LONDON, April 14.
A telegram from Queenstown says that an explosion on the "Wayfarer" smashed the wireless apparatus buckled after deck and set light to a large stack of hay which burned fiercely till extinguished. One boat capsized as it was being lowered into the water and two firemen were drowned. The Captain remained alone on the ship, which was fast settling. The crew worked the pumps till the appearance of ships coming to the rescue. Towing was most difficult owing to gale and heavy sea.

The House of Commons Reassembles.

LONDON, April 14.
The House of Commons reassembled to-day. Mr. Harcourt intimated that there would be no imperial conference this Year but the dominions would be most fully consulted regarding the terms of peace.

Fixed Rates of Discount.

LONDON, April 14.
The "London Gazette" states that from April 14th Treasury Bills for three, six or nine months will be issued at fixed rates of discount. Financial writers say that this means practically an unlimited issue of bills and a most important departure in financing the war. They say it should provide the Government with all necessary resources for a considerable time; therefore the early issue of a new war loan is improbable.

Output of Munitions.

Strong Committee Appointed by Government.

LONDON, April 14.
The London "Times" states that the Government has appointed a strong committee with full powers to deal with the whole question of the organisation of the output of munitions. The committee will be representative of the Treasury, War Office, Admiralty and Board of Trade. Mr. Lloyd-George is Chairman. The first meeting was held to-day. No definite decision was reached on the drink question.

THE New Armies.
Their Excellence.

ALLAHABAD, April 14.
The London correspondent of the "Pioneer" cables:—The British Army is a very powerful instrument to-day, both in men and guns. The motor machine gun batteries have proved a success and have attracted excellent officers and men. The musketry of the new armies is very fine, and the School of Musketry at Bisley has turned out 200 Officers and 800 non-commissioned instructors.

Satisfactory Recruitment.

Recruiting is satisfactory. The Royal Fusiliers have just completed their 15th Battalion for service abroad. They have thirty-five battalions all told. Several regiments now exceed thirty. The London regiment of Territorials has sixty-two battalions, half of which are abroad.

FRANCE.

The French Capture a Village.
Furious Hand-to-Hand Fighting.

LONDON, April 13.
PARIS.—Details are published of the capture of the village of Gussainville between the Meuse and the Moselle in the afternoon of April 4th. Without warning the French artillery opened a terrific fire on the enemy's positions in and around the hamlet, and a company of infantry in two successive bounds drove the Germans from the trenches into the village. Another company vigorously attacked their flank and reached the middle of the village. An anxious moment followed when a German reserve company came to the assistance of the detachment surrounded in the village, and attempted an enveloping movement. The enemy in the houses resisted desperately, and it was imperative to finish them before fresh reinforcements arrived. An officer at the head of thirty men led an assault. They were twice obliged to throw themselves flat on the ground to avoid a murderous hail from quick-firers before, in a magnificent spurt, they captured the first house. Encouraged by their success, other sections were brought up which completed the work of capturing the houses. Furious hand-to-hand struggles took place, but by nightfall the whole of the village had been captured.

A Paris Communique.

LONDON, April 14.
PARIS.—A Communique says there is nothing to report except that a zeppelin threw bombs on Bailleul. They missed flying ground but killed three civilians. Two German aeroplanes were forced to descend elsewhere and aviators captured. Another was brought down northward of Verdun near our lines. An Aviator was wounded.

TELEGRAMS.

RUSSIA.

Russia's Financial and Economic Conditions.
A Rosy Picture by the Minister of Finance.

LONDON, April 13.
The Russian Minister of Finance, in an interview, drew a rosy picture of the financial and economic conditions in Russia. He said the people do not feel privations from the war owing to the Government allowance to the families of soldiers, which in many cases are greater than wages. Consequently many look on the war as a peculiar godsend as putting money in their pockets. The prohibition of vodka has also helped to promote prosperity. The money formerly wasted on drink is being either spent on necessities or saved. Savings deposits have increased by a hundred percent. Abundance of grain is available which should command good prices when foreign markets are opened, as is shortly to be expected. The Minister explained that the recent increase of thirty percent in the customs was intended partly to replace the loss of revenue due to the prohibition of vodka. It is not believed that it will interfere with foreign trade. On the contrary it is expected that there will be an important development in this quarter which will replace the trade formerly in German hands.

BELGIUM.

The Relief Ship "Harpalyce."
Torpedoed After German Guarantee of Safety.

LONDON, April 13.
The Captain of the Relief Ship "Harpalyce," which was torpedoed by the Germans, publishes a certificate from the German Minister at The Hague guaranteeing the safe conduct of the vessel.

LAHORE, April 14.
The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on April 13th:—The "Daily Telegraph's" Rotterdam correspondent is officially informed that the "Harpalyce," when torpedoed without warning, was carrying a safe conduct signed by the German Minister at The Hague, and the words "Belgium Relief Commission" were painted on the side in large letters.

TURKEY.

The Dardanelles.
Entered for Scouting Purposes.

LONDON, April 14.
TENEDOS.—H. M. Destroyer "Benard," on Monday, entered the Dardanelles for scouting purposes. She sailed at full speed for over ten miles up the Straits, probably further than any of the ships have hitherto gone. She was subjected to heavy fire, but was not hit. H. M. Battleship "London" followed and drew the fire of most of the batteries on the Asiatic side, especially of howitzers behind Erenkeui, but the European side was quiescent. It is possible that the Turks have withdrawn part of their artillery here in order to mass it quickly at any spot the allied armies choose for landing.

A Battery Bombarded.

A Battery was bombarded by the "Triumph" on Saturday, and it is apparently out of action.

The Weather.

The weather is rainy and murky, aerial reconnaissance being hindered.

AUSTRIA.

The Position of the Enemy.

LAHORE, April 14.
The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on April 13th:—A Petrograd communique states that the enemy hold the height 992 since Friday, while the Russians retain Kozimwa. It mentions fighting on the line running north-eastward therefrom, indicating an endeavour of the enemy to turn or pierce the Russian left.

Austrian Offensive.

One paper here states that the Austrian offensive has reached Strij, but neither Russian and Austrian communiques nor the papers' own telegrams confirm this.

Operations in the Carpathians.
Directed by the German General Staff.
The Kaiser Commanding.

PETROGRAD, April 13.
The German General Staff has taken over the direction of the battle in the Carpathians. It is believed that the Kaiser is commanding in person from the rear of the Austro-German lines. Five independent Austrian Armies are operating against the Russians, who are more and more threatening the Hungarian plains.

NEW ZEALAND.

A Conference of Colonial Premiers.

New Zealand Declines Australia's Invitation

LONDON, April 14.
A message to the "Times" from Wellington says that the Premier has cabled to Mr. Fisher, declining an invitation to a conference of Premiers owing to the seriousness of the imperial crisis and the necessity for attending to preparations for the session.

UNITED STATES.

Bitter Complaints from Prisoners on the
"Kronprinz."

LONDON, April 14.
WASHINGTON.—The Captain of the "Kronprinz Wilhelm" has requested that the vessel be examined and an estimate given of the time required for repairs. The British prisoners on the "Kronprinz" complain bitterly of their treatment. They were fed on rice and sour

TELEGRAMS.

bread when their captors had meat. At six every evening the blackhole without lights. The declare that they intend to go to the man.

The German Note.
New York Press Denunc.

LONDON.
The New York press continues its vigorous attack on Count Bernstorff. The "Sun" says that not only offensive or more arrogant has emanated from him, but the "Tribune" expresses the opinion that the storff is trying to force the United States Government to ask for his recall. The "Times" suggests that Germany's plight is so desperate that she is ceasing to regard diplomatic courtesies.

United States' Sharp Reply.

A message of the "Daily Telegraph" from Washington states that the United States has made a sharp reply to the German Note which protested against the supply of armaments to the Allies. The United States Note emphatically declares that the stoppage of shipments would be an unwarranted breach of neutrality, also unconstitutional.

The Peace Talk.

President Wilson's Statement.

LONDON, April 14.
WASHINGTON.—Commenting on the report that the Pope was desirous of supporting any move which the United States might make with a view to peace, President Wilson said there had been frequent intimations of this character, but no formal communication had reached him. There was no basis for the report that the United States had been informed of the terms on which peace might be made.

U. S. and the Chino-Japanese Position.

LONDON, April 14.
WASHINGTON.—President Wilson has denied that the United States has informed China that the latter could not rely on the moral support of the United States in negotiation with Japan. President Wilson predicted that the views of the United States regarding Japan's demands would be satisfactorily met.

GERMANY.

Progress of Allies.
The German Problem.

ALLAHABAD, April 14.
The "Pioneer's" London correspondent cables:—General progress of the Allies continues to be satisfactory and further important points have been gained in the new offensive. The German problem is to find men enough to hold Belgium and northern France and to keep Russia in Poland and fight in the Austrian line in the Carpathians.

Germany's Difficulty.
Its Value to the Allies.

SIMLA, April 13.
The following has been received in Simla from England:—

The "Time's" points out that to the Allies in the West the value of the vigorous Russian movement lies in the fact that the Germans cannot now afford to neglect the menace on their Eastern frontier. The plan of comfortably containing Russia while the Western Allies are disposed of is now seen to be finally untenable. The Germans cannot now continue to fling army corps from front to front, but must prepare to fight desperately on both the fronts.

Biplane Brought Down.
Aviators to be Interned.

LONDON, April 13.
AMSTERDAM.—The "Telegraph" reports that a biplane believed to be German has been brought down over the district of Goes by rifle fire. The two aviators will be interned.

German Minister to China.

LONDON, April 14.
BERLIN.—The "Lokalanzeiger" states that Rear-Admiral Hütze has been appointed German Minister to China.

German Decoration for the Sultan.
The Iron Cross.

AMSTERDAM, April 13.
General Von Der Goltz has presented the Sultan of Turkey with the Iron Cross of the First Class.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, April 14.
The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State dated 13th April.

Russians Checked.

Considerable reinforcements of Germans and Austrians in the Carpathians have caused the Russians a momentary check. While the Russians threaten the plains of Hungary, the Austrians now threaten East Galicia. The Austrians still hold Uzsook Pass where a severe battle is now in progress and while the Russians threaten the Austrian communica-

GRAMS.

as the Austrians are attacking in the forty miles north east of the Pass. they have overrun a good deal of it.

Western Front.

Repeatedly attempted ground recently but without success. The British Headquarters reports that front continues although our artillery is doing a significant fact that although a map since Neuve Chapelle, the enemy has not attempted to retaliate anywhere, but remained inactive and we have established ourselves securely on the line. Reviewing the past four months the action is gradual weakening of the German resistance on our front. Formerly any offensive action of ours was met by an immediate counter-stroke. This is the first occasion when the enemy has not replied at all. This does not mean that the resistance is collapsing but an admission that with the troops at their disposal they cannot avenge a defeat.

A Marked Change.

Apparently a marked change began to occur in the general demeanour of the German troops soon after Christmas. Previously they had been absolutely confident and extremely cheerful, but this feeling has steadily decreased. The German civilian labour is being employed to dig trenches. Men of over-military age are being used in the German Campaign. Hate against great Britain is sedulously maintained among the troops though amongst the official gang and military party there is quite a spontaneous exhibition of rage, spite and exasperation. One failure of the secret ambitions and deep laid schemes of years is caused by the fact that the British Nation has not proved so flabby as was thought to be and has hitherto spoiled an easy victory upon which the Germans counted.

Enemy Trading.

Fresh Legislation Contemplated.

SIMLA, April 14.

FRESH legislation, it is stated, is to be undertaken by the Government of India regarding enemy trading, particularly in respect to enemy subjects.

Soldiers Lawsuits.

A New Ordinance to Issue.

SIMLA, April 14.

The Government of India will shortly issue a short ordinance dealing with the question of soldiers lawsuits to which public attention has been drawn. The War Ordinance will cover all points raised including the law of limitation.

CALCUTTA.

Special Wheat Forecast.

CALCUTTA, April 14.

A special wheat forecast issued to-day gives an area of 32,148,000 acres against 28,464,000 in the final revised estimate last year, being an increase of 14 per cent. The total yield is estimated at 10,293,000 tons against 9,344,000 tons last year, being an increase of 10 per cent. The yield is estimated at 717 lbs. or one and half quarters per acre. The condition is, on the whole, good except in Bihar and Orissa and Bengal where the wheat area is very small. The Punjab output is very good, and the United Provinces good, but not quite so good as expected and Bombay very satisfactory.

Further Details.

The special wheat forecast issued by Mr. Redlay Shiras to-day deals with the state of the crop upto the first week of the present month and refers to 98.8 per cent of the total acreage. There is usually no estimate between the second forecast and the final in May but this year the present special intermediate forecast has been produced by the Department of Statistics in view of the exceptional circumstances brought about by the war. The total area now reported is 32,148,000 acres as compared with 28,464,000 in the revised final area last year being an increase of 13 per cent. The total yield is 4,80,34,000 quarters against 3,89,50,000 quarters last year or an increase of 23 per cent. Taking the individual provinces the largest growth increase is reported from the Punjab the addition to the last year being 16,54,000 acres. The United Provinces is second with 8,57,000 acres increase and Central India third with 4,06,000 increase. In the yield Punjab heads the list with 39.14,000 tons, the United Provinces following with 30,82,000 tons, the yield per acre being 780 lbs and 951 lbs respectively. The yield for India now estimated is a record one even higher than the heavy crops of 1910-11 and 1911-12. The output per acre over the whole area will be 717 lbs or one and half quarters per acre as against 657.755, 675.727 and 768 in the five preceding years. The United Provinces and the Punjab cent in nearly fifty seven per cent of the total area of wheat. Cloudy weather has somewhat marred the prospects in the former which are nevertheless still very favourable while in the latter the crop is reported excellent. The present estimate of yield as against the final estimate last year shows seventy nine per cent increase in Rajputana, 39 per cent in the United Provinces, 33 in Central India, 25 in Bombay, and Sind, 23 in Punjab, 13 in Central Provinces and Berar, 13 in North West Frontier Province and 5 in North West Frontier province and in Hyderabad, Behar and Orissa is forty per cent lower and Bengal 37 per cent. After giving the provincial reports in detail Mr. Shiras concludes with an interesting note on the world's wheat prospects in the course of which he writes:—The chief wheat producing countries are in order of importance, the United States, Canada, Russia, India, Argentine and Australia and the chief exporting countries are in order of importance United States 4,00,00,000, Argentina 1,30,10,000, Canada 1,10,00,000 and India. Figures stated after each country are trade estimates of the exportable surplus in quarters of 480 lbs each. The focus of the world's wheat market is the United Kingdom since about 36 per cent of the total world's exportable surplus was imported into the United Kingdom on an average of

TELEGRAMS.

the last three years. In the last eight years during the months of March, April and May the Argentine crop predominated in the United Kingdom. In June Canada predominated, and India in the months of July August and September, Russia in October and November and United States in December, January and February. The Indian crop therefore is of great importance in the English market from the months of July to September. The latest available information from the international institute of agriculture at Rome, regarding the wheat crop of 1914-15 is as follows:—In Canada the area sown with winter wheat is ten per cent of the total Canadian crop, 12,93,400 acres which is 33 per cent over last year's area. In the United States the area under the wheat is sixty-six per cent of the total which is estimated at 41,24,600 acres or an increase of 11 per cent. In Italy the area sown is reported to be 1,23,50,000 acres which is 5 per cent above. In the Argentine the area under wheat is 1,54,74,000 acres which is about 5 per cent increase and the total estimated yield is 51,76,000 tons or increase of 70 per cent over last year's. In Chili and Australia the estimated yields are 6,09,000 tons and 7,90,900 tons respectively the former showing an increase of 90 per cent, but the latter a decrease of 71 per cent.

From an un-official source it appears that in the United Kingdom in March last the weather had continued unfavourable for thrashing and sowing operations which had been delayed by excessive amount of moisture in the land. Hopes of an increased area are not very promising. Returns from the United States are favourable as regards winter crop. The agricultural Department at Washington has given some interesting information about the supply of wheat in the United States at the present time. Reckoning 12,00,000 quarters over from 1913 crop the total exportable surplus to the next harvest is 4,45,25,000 quarters of which 2,62,50,000 quarters had been exported by the 30th January. This leaves it is estimated 1,83,75,000 quarters of 50,00,100 quarters more than the entire annual average export for the last five years to be drawn upon between the 1st February and the first July when the new crop will begin to be available or about 1,23,000 quarters a day. In Canada the result of the campaign in favour of increasing the grain production is satisfactory and it is predicted that the field grain production, provided the weather continues favourable, will be increased from 23 to 50 per cent. In Russia the crop reports are generally satisfactory. It is stated that even if the Dardanelles are forced some time must elapse before the exports from the Black Sea can take place to any extent because stocks at the Black Sea ports are considered light while in the interior transport is difficult owing to shortage of railway trucks. In the Argentine the estimated wheat surplus owing to bad weather in January has been reduced and now stands at 13 million quarters compared with 15 million quarters as estimated in last November. Exports of wheat from British India by Sea to foreign countries from April 1914 to the end of March 1915 was 7,06,000 tons against 12,02,000 tons in 1913-14 and 16,60,000 and 13,61,000 tons in the two preceding years.

Dacoity by Burning and Murder.

A Horrible Outrage.

CALCUTTA, April 14.

An outrage by dacoits in which a woman and two children were burnt to death and another child was flung into the fire is reported to have been recently committed in Dorgabari village in the jurisdiction of the Bamna Police Station in Backergunge Dist. The gang composed of about two dozen men attacked the house and as they were forcing open the main door the men of the household escaped by the back door. The dacoits enraged at the escape of those who could give a clue to the hidden property set fire to the house. A mother with two children who could not get out the door being looked outside by the dacoits, were burnt alive. Another four year old child is said to have been snatched away from the mother and flung into the flames. The villagers collected near the house but appear to have been terrorised by the ruffians who were armed. The gang ransacked the house but could not discover the property they wanted and ultimately decamped.

The Bank of Bengal.

Its Retiring Secretary and Treasurer.

CALCUTTA, April 14

Great interest is taken in business circles of the news that Sir Loraine Dunbar is shortly retiring after 28 years service in the Bank of Bengal. Arrangements are being made by the Directors to release him by the end of May. Commenting on this the "Statesman" says:—Mr. Dunbar, as he then was, entered the Bank service in 1886. He acted as Secretary and Treasurer in 1907 and in 1908 on such occasions as his predecessor in office was absent. In April 1909, on the retirement of Sir William Cruickshank, he was confirmed in the post. During the six years of his incumbency there have been many notable events demanding the closest attention of the Directors and Secretary. Not the least of these was the war. Like every other great money centre, Calcutta was much perturbed at the outset, and there appeared to be the danger of a local crisis of greater or lesser magnitude, mainly from the abrupt curtailment or withdrawal of credits in places where its continuance had been relied on. The Bank of Bengal was able, however, with its ample resources, to allay the feeling of mistrust by offering its aid. To this action perhaps, more than to any other, can be traced to comparative calm which enabled Calcutta to dismiss the idea of any extraordinary measures for averting a commercial crisis. The Bank investments in 1907 were about a crore and three quarters while they now stand at well over six crores. Deposits other than Government deposits in the same year were about 14 crores and in recent times have been in excess of 22 crores. As regards the employment of the Bank's funds, the total of advances in April 1907 was between 12 and 13 crores against nearly 15 crores in 1914. In fact, all along the line the growth in the figures in the past six or eight years has been remarkable. It is worth noting that the largest single operation which the Bank has ever undertaken was that of last year, when it successfully tendered for the whole of the 5 crores Government loan. From many points of view it is to be regretted that Sir Loraine Dunbar should be severing his connection with the institution he has served so successfully, and that too at an age when his

TELEGRAMS.

knowledge and experience should be at their best, for he has only just completed his 50th year.

In the social world of Calcutta and in the world of sports he has lived up to the best traditions, while as an active member of the Light Horse and subsequently of the Veterans Corps he is an example of a busy man who is able to find time for everything he sets his mind to.

Alleged Receiving of Illegal Gratification.

Two Police Officers Discharged.

CALCUTTA, April 14.

Rai Lahiri Bahadur, Honorary Magistrate, Serampore, has just concluded the hearing of the case in which Babu Chunilal Mazumdar, Sub-inspector of Police, Serampore, and Lekraj Singh, head constable of Sheorapholi were the accused. The former stood charged with having received illegal gratification in respect of Rs. 225 from the Peshawaris arrested in connection with Sheorapholi dacoity. His Honour delivered a lengthy judgment in the course of which he said that the principal witness had not stood the test of cross-examination which revealed a state of affairs pointing to a conspiracy among the Peshawaris to put the accused into trouble. The first accused a plucked E. A., had been Sub-inspector for 10 years without a stain on his character and the other accused had been in Government employ for over 20 years. It was ridiculous to suppose that these officers of Government belonging to the Police force should be branded for life on the testimony of a few designing and disreputable Peshawaris who had a motive for the line they had taken. His Honour gathered from Inspector Brown's evidence that the chief Peshawari moved the superior Police Officers in the matter. The evidence of other Peshawari witnesses, His Honour added, was hearsay and not admissible. Even if it were admissible in law it was unworthy as evidence. His Honour had no hesitation in finding both the accused not guilty.

A Bengal Civilian.

Gives up Alcoholic Drinks.

CALCUTTA, April 14.

Following the Anti-Alcoholic Movement started by H. M. the King Emperor Mr. Vas, I. C. S., the Dt. Magistrate of Khulna, has suspended the consumption of alcoholic liquors on his premises until the conclusion of the war.

A Proclaimed Political Offender.

ARRESTED BY THE POLICE.

Eats Poison and Dies.

CALCUTTA, April 15.

Yesterday afternoon the Faridpur police traced a young man named Dharanibar Dey, a proclaimed political offender, who was wanted in connection with several cases of dacoities to a house in Bow Bazar, Calcutta, and arrested him. Before his person was searched he managed to swallow some poison pills with the result that he speedily became unconscious. He was removed to the Medical College Hospital where he died.

UNITED PROVINCES.

Illicit Sale of Cocaine.

Chainaman Convicted.

ALLAHABAD, April 15.

A respectable Chinaman, proprietor of a leading tailoring establishment in the civil lines and his servant have just been convicted by the Joint Magistrate, Allahabad, of illicit sale of cocaine, the master being sentenced to four months rigorous imprisonment and a fine of Rs. 400 and the servant to three months and Rs. 50. It appears that the accused had been carrying on an illicit traffic in cocaine for a long time and the Police adopted the stratagem of sending a Sub-Inspector dressed as a Nawab to purchase the drug. While the disguised Nawab was chewing betel and taking tea with the Chinaman who was exhibiting samples of cocaine a police party rushed in and made arrests.

PUNJAB.

The Punjab Chief Court.

LAHORE, April 14.

Mr. H. Scott Smith who has been granted leave has been confirmed as a Judge, Mr. Shadi Lal officiates as Judge, Le Rossignol as 1st Temporary Additional Judge and Mr. Leslie Jones as 2nd Temporary Additional Judge.

The Indian Troops.

Rumours about Arrangements for Food etc.

Gwalior Maharajah's Contradiction.

LAHORE, April 14.

A letter from the Maharajah Scindia of Gwalior is published by the "C and M Gazette" in which His Highness contradicts the rumours rife in certain parts of the Punjab as regards the arrangements for feeding and clothing the Indian troops at the front. The Maharaja Sahib assures the public that the military authorities have done every thing in their power for the comfort of Indian Troops and that all arrangements for the Indian Troops were personally inspected by His Majesty the King-Emperor who made a personal enquiry and was satisfied that they were all well looked after. From his conversation with the Indian troops returning from the front His Highness is satisfied that on the field of battle European and Indian troops are on a footing of perfect equality. Of course, they had to live in trenches, but invalided soldiers had nothing to complain as regards the supply of food and other necessities even on occasions when they had to live in trenches for a whole fortnight at a stretch.

The Great Hardwar Festival.

A Catastrophe; 40 Pilgrims Killed.

LAHORE, April 14.

Rai Bahadur Harji Mal, of Peshawar, who was at Hardwar during the Kumbh Mela, reports a catastrophe which presumably occurred there yesterday. About 40 pilgrims were killed, being crushed under the crowd near Harki Pauri near Hardwar. He says that the sanitary arrangements were good and weather pleasant.

సాంఘిక వర్ణవిభజనము
నశింపవలెను.

ప్రేమానుభూతి ప్రవాహము వెల్లివిరియవలెను

కాళాంతకాళాభివృద్ధి జనమే మనదేశమునకు ముప్పుగలిగించుచుండ సాంఘికవర్ణవిభజనము (దీనినాధికవిభజన మనననదగును) నొకప్పుడు కట్టి మనసాలిటి పెరుభూతమై దాపురించి నది ఇదిమిక్కిలి వింతయైనది. 1 ఉన్నత ప్రభుత్వోద్యోగులు 2 సంస్థానాధిపులు 3 జమీందారులు 4 ప్రాప్యియటరులు భూస్వాములు 5 శాసనసభ్యులు 6 ధనాధ్యక్షులు 7 వజ్రాదులు 8 స్వామివారులు వైద్యులు మున్నగు స్వతంత్రకృత్తి గలవారు 9 మధ్యమ ప్రభుత్వోద్యోగులు ఉపాధ్యాయులు మున్నగువారు 10 మిక్కిలి తక్కువజీతముగల ప్రభుత్వోద్యోగులు, ఇతరకృత్తులుగలవారు 11 విద్యార్థులు 12 కొద్దిగనిగ్గి భూవనాధిపతులు 13 ఇంగ్లీషుభాషావారిని పల్లెటూరి భవనములు 14 ఇంగ్లీషు భాషావారిని సామాన్య లగు పల్లెటూరిసంపాదులు 15 దేశభాషాభాషావారిని కొంతగలవారు 16 కేవలము అక్షరాస్యులైనవారు ఈరీతిగా నింక నెంతవరకైన నీయాధికవర్ణవిభజనమును నిరూపింపవచ్చును. మనమందరముచూడ నొక్కసంఘములోనివారమే యైనను ఒక్కమతమునకు చేరినవారమేయైనను ఒక్కభాషను మాట్లాడు వారమేయైనను సమానభాషాపాండిత్యము గలవారమేయైనను సమానపరిశ్రమనిగ్గిన వారమేయైనను గూడ మనలో కొందరము లట్టికట్టాక్షమో ప్రభుకట్టాక్షమో కొంత బడయగలవారమైనవో మనము తక్కినవారినిందరిని మనకన్న నిక్కువలగుతమలని వారిని దూరముగ నుంచ జూచుచుందుము. వారితో కలిసిమెలిసి యుండుట యగౌరవముగ తలంచుచుందుము. అక్షావధిరబనార్థ మేనభవైన మనము వెల్లి నను గూడ ముంద్ర కంపమీద గూర్చుండి నట్లు ల ఎటులనో యానాలుగు నిమిషములను ప్రాణములను బిగబట్టి కూర్చుండి లేచిపోయెదము. దీనిచేత స్వాత్మ్యమునియును కరులను నీనముగ చూచుట యనియు నుడువబడదగును. ఈ భాషము మనలో కొందరికి మాత్రమే కలదనుటకు వచ్చును. ఈ భాషము లేనివారు మిక్కిలి అరుదుగ నున్నారు. ఇదిలేకుంపురుగు వలె వ్యాపించి యొకమధ్య లతా లవిత్రియై పోయెను సమకార మొనరించుచున్నది. ఎంతటి మహాదారభావముగల వారినిగూడ నీదుర్భాషము కళంకముగ చేసికొనుచున్నది. ఇది యే సర్వాధ్యక్షులకును మూలము. దీని నడగింప వలయును. సర్వసమాన భారము నభివృద్ధినిందింపవలెను. ఇప్పుడీసర్వ సమాన సామ్రాజ్యభావమునకు సంఘమునోతావులేకున్నది. ఈ శుభ్రాధ్యక్షమునోడిమాటలలోమాత్రమేకనంబుచున్నది. ఎట్టి కట్టగ్రామమందైన నవట్టిస్వల్పవిద్య నేర్పినవారియందైననుగూడ నీస్వాత్మ్యమును పరిభ్రష్టమునకు లోటులేకుండనున్నది. పల్లెటూరి వారినిచూచి పట్టణవాసవులయగుమనము పండ్లిగించెదము. పట్టణవాసులను సాగరలక్ష్మియగు మన మనగరకు లందుము. ఎం.పి. కరితునిచ్చినకు మనచెంత లేఖకుడుగనుండుట తటస్థించినయతనిని పట్టపరిశ్రమిచ్చినను కెద్యమువ్యోగమును పొంద జూచిన మనము చులకనగచూచెదము. ధనాధ్యక్షుల తగ్గియున్న భార్యకునైనను ధనాధ్యక్షులమెయ్యుండగలగినవో సామాన్య న్యాయవాదులముగ నున్ననుగూడ మనము తృప్తికారదృష్టిని గనగొందుము కెద్యకెద్యల మనిపించుకొననుచుకెద్యుద్యోగుల తోడను మహారాజులతోడను. చనవరులమై మెలగగలిగిన మనము స్వల్పకావాలమే యనుకొనుచున్నాము. మన నోటిమాట కేవలముమాట విలువచేయుచు నమ్ముచున్నాము. ఎటులనైన నట్టి మనతో నొకటి చెండుసాయలు కలసి తిరుగ గలుగు భాగ్యమునుబడదని నిరక్షరక్షాక్షిగూడ నిర్దుండనైతిని తలంచుచుండుట సహజముగనుండ నిక నట్టి యొప్పుతప్పిని చేయగలిగిన మనస్థితిగూర్చి శరగ నుడువదగిన దే? విద్య పొచ్చిన కొలది, ధనము పొచ్చినకొలది, చదివిపొచ్చినకొలది పలుకుబడి పొచ్చినకొలది, లోకము నధికమైనకొలది, సుఖము ఖరీదును మిత్రభాషిత్వమునుగూడ మనలో పొచ్చుచున్నది. గాని తగ్గుటలేదు. తగ్గించుట కిది సాధనములు కావాలక పోయినచిత్రిగిన సాధనము దొరకకున్నది. దేశభ్రష్టదయమున కన్న దాయకముగు నీదారణభూతమున కుచ్చాటనము సలుపుటెటులు. మహామారణ మెటుల చేయగలము. చేయునంతవరకును మనస్థితిములేదు పరస్పరాపరాగములేదు ప్రాత్యభావము లేదు. సర్వసమాన సామాన్యము లేదు. పంప ప్రేమామృత ప్రవాహము వెల్లివిరియుటకు నిర్విరోధకముగు దారిలేదు.

ఇకనెటులు, గత్యంతర మేమి? ప్రజలలో నైకమత్యమెటుల మొలకెత్తును? స్వాధ్యరహిత్య మెటుల తలచాము? పరాధ ప్రాపకత్య మెటుల ప్రాప్తయెందును. సంఘ సేవ యెటుల నుచుకూరును. సంఘమెటులు సులభముగును. ఘనకార్యము లెటుల సిద్ధించును. అయ్యో! ఇంతయేనా! ఎన్నటికి గంతయేనా! తేరా యుత్తమ నాయకులు? తేరా సంపూర్ణస్వాధ్యక్షులు? తేరా దేశసేవా ధురంధరులు? తేరా అంధ్రమాతా గర్భకుత్తి ముక్తామణులు? తేరా పరాధ ప్రాపకులు? నిజ నిష్కలంక స్వాధ్య విరహిత పరమ పవిత్ర జీవితజ్యోతి దివ్య కేజి పుంజమును వెదవల్లి గాధాంధకారమును తొలగించి ప్రజల మోక్షములను ప్రకాశవంతముగ నొనర్చగల సరపుంగవులొక్కరును తేరా? సర్వస్వం దట్టివారి నొక్కరినైన నేల తలం ద చేయను. అట్టివానికొక్కచూలరా? వారల ముందునకురాదు. ఇట్టిస్వాత్మ్యము నేలతోగలవరు. ఇట్టి నిష్కలంకత్వమునేల పార వోలరు. అంధ్రీకరులారా! సోదరులారా! ప్రభువులారా! జమీందారులారా! భూస్వాములారా! విద్యార్థులారా! నాగరులారా! పట్టణనివాసులారా! గ్రామనివాసులారా! మీ రాచరించుచున్న విధానము మిముగన్న తల్లియగు భారత మాతకు సంతోషకారణముగా నున్నది. మీవాగ్రంగమున నటించు వాంఛిమాత కాగ్రహకారణముగనున్నది. ప్రేమాపరి పూర్ణవిగ్రహాదును సర్వతేజులను సమానముగు పుత్రతాత్పర్యమున నాదరించువాడునునగు జగజ్జనకుని కియకను కలిగించుచున్నది. వినుండు ద య యుంచి యిటు వినుండు. ఆత్మాభివృద్ధి కిది యనన్తదాయకము. దేశాభివృద్ధి కిది మోసకారణము. సంఘాభివృద్ధి కిది భంగకారణము. ఇహలోకసౌఖ్యమున కిది హితకారికాదు. పరలోక సౌఖ్యమున కిది ప్రబలప్రతిరోధము. మతవియములకు నైతిక నియములకు. ఉదారభావనలకు మనస్సాక్షిప్రబోధము లకు ఉత్తమవిద్యాధ్యక్షున కార్యోద్దేశ్యములకు నీయది ప్రత్యక్ష విరుద్ధము. ఇది కేవలము కృత్రిమాలంకారము. ప్రయోజనరహితము. సౌఖ్యవిరహితము. కాన దీనిని పరిత్యజింపుడు. జగత్స్పృహ ప్రేమయే మూలము. ప్రపంచస్థితికి ప్రేమయే జీవనము. భగవత్సేవాసంసిద్ధికి ప్రేమయే సాధకము. ప్రేమయే యపూర్వ భక్త్యాన్నము. అద్వితీయముగు భూవనిగాజము. అసమాన నిర్వాణ కాశలభాసురును సుమనోహర స్వస్థితుకూలము. జీవలోకమంతయును ప్రేమాపూర్ణము, ప్రేమాపాత్రము, ప్రేమ వార్ధిక్యమును జూచుచును. ప్రేమ రుజులను తొలగించును. ప్రేమ మరణమును నిర్మించును. ప్రేమ మహాశక్తిని కలిగించును. ప్రేమామృతము ప్రసరింపవలెను. ప్రేమామృతావగాహనమువలనను సానమువలనను మన మజరామరులము కావలెను. పరిమ పరిత్రమగు ప్రేమామృత నదీ ప్రవాహమే సర్వ సాపములను నశింపజేయును. అదివ్యవదీ మధ్యభాగముననే దేశ దేవుని విశ్వాసయును వికాసిత మగుచున్నది. ప్రేమా లిట్టిసి జూపగాహనమున పూతులగువారు గాని యాదేవ దేవుని ద్వంద్వంపరు. ఆదేవదేవుని దర్శనమైనగాని పునరావృత్తి రహితమగు శానందనంద నిరంతర సంచారభాగ్యము లభింపదు. వింటిరా-పగ- ఈర్ష్య స్వాత్మ్య- నిరసనము అపహేళ్యము- స్వాధ్యపరత్వము అహంభావము-అనునవి పూతుక పితాచములు. వానిని దరిచేర నీయరాదు. వానికి నిలువనీడ నొకంగరాదు. వాని యధికారమునకు మనము లొంగరాదు. అనగింజయంత సందర్శకన నవి యభిలము నాకరిమించుకొనును. తండ్రులారా! భ్రాతృకరులారా! సోదరిమణులారా నేడువాని ప్రభుత్వము చెల్లుచున్నది. అవిధేయనరకములనైతాండవముచేయుచున్నది. కాని నిశ్చయముగ మన ము తలచితిమేని ఒక క్షణమున వానిని తరిమి జేయగలము ప్రేమాపూర్వాపానీ పవిత్రనామమును స్మరించిన మాత్రముననే యవి పటా పంచలగును. ఎవరినై మీకుపగ, ఎవరినై మీకాగ్రహము, ఎవరినై మీ కీర్ష్య, మీరుపరిహసించున దెవరి? ముమ్ములను మీరే పరిహసించు కొందురా? తిట్టుకొందురా? సృజింపులు భారతమాతగన్న విడ్డలేకారా? అంధమాత చెందిన అనుగు నుతులే గారా? జగజ్జనకుడుకన్న కొడుకులేకారా? పుత్రులు తండ్రియాకృతులేకారా? అందరును భగవత్సత్వరూపములేకారా! భేదమెందున్నది. కష్ట భేద మెదలు, జాతిభేదమెదలు, సాంఘిక భేద మెదలు, మిత్రులెవరు, శత్రులెవరు, ఎంతయజ్ఞానము, ఎంత ద్రుమ, ఎట్టిమోహము, ఎన్నియన్న చూలను కలిగించుచున్నది. చూడరా. విజ్ఞానసేత్రమును వికసింపజేసి బాగుగ చరికింపరా? ప్రేమామృతాభివేషనమువలన కలుగు మహాహంసాద్భి నోల లాడరా? దేశము నడగింపరా? అప్పుడు మీరు చేయవలసిన సాధ్యముగు కార్య మొక్కటియెన్నడును? అసత్యము, అహంభావము స్వాధ్య పరత అహంకారమునను తుచ్ఛభూతము

ప్రేమా మహాప్రవాహము వెల్లివిరియుటవలన నిలువ తావు లేక గుట్టలపాలై పోక నిలువబడునా ఆంధ్రము. ఆదిమము, సామ్రాజ్యభావము, సహకారము, సానభూతి, సమానము, శాంతి సేవాభిరతి, సంఘ కీర్తి, భూత కీర్తి మున్నగు సత్తమములైనవి మహామహా శక్తిగర్భముల నడయింపవా? స్వాధ్యక్షి ప్రభాభ్యం; పరిపాలయంతాం న్యాయసమ్మత మహామహాశక్తి; లోకా స్వయస్తా స్సుఖినో భవన్తు; కీర్తిహం విధిరహితం; అసనా స్వధనాస్సంతు; ఓకాంతిశ్శాంతి శాంతి." అని మీరు నిత్యమును సర్వ జగన్మంగళము నానించుచు నాడువు వాక్యములకు ప్రేమయేగదా మూలము. కానిని సాధకము చేయుడు. కేవలము నోటిమాటయందేగాక క్రియాయగు చావును. తలంచుట పలుకుట చేయుట భిన్నముగ నుండ రాదు. అట్లుండిననే కపటవ్రన ముడించుకొనుచున్నది. అంజులబ ప్రేమ లోపముగ నుండుటయే కారణము. వికాసిత పదనమునో కరస్పర్శన మొనరించి వశలప్రశ్నల నడుగు మాటల వలన నోట వెడలుచుండ గ భావమున వాని వా శనము చేయవలెనను తలంపు తాండవించుచుండును. మొగము చాటు కాగ నేవారి కపకారము చేయుచుండును. ఇదియేదుష్ప్రియ. ప్రేమ యభావముగుట వలననే ఇట్టిగతిపట్టుచున్నది. ఈర్ష్యలేదు. విరోధములేదు. హింసేయతలంపులేదు. మునుకుటగు లాభములేదు. నిష్కారణముగ పరులపహానించి కఠినోక్తులూపి వారి మానసమును నొప్పించుచుండుము. అని అనందమని మనము తలంతుముగాని అందానందముకలదా? అటులచేయుచును సుఖ చేయుగాని నోట నట్టికఠినోక్తులు వెడలుచుండనే మనస్సాక్షి మనలను కఠినముగ్నమందలించుచుండునుగద. ఈయనకుల కన్నిటికిని ప్రేమాతత్వమునెరుగ బండుకు భగవత్తత్వము నెరుగబండుకు జీవితత్వము నెరుగబండుకు కించిజ్ఞతను ప్రాంతపూరిత సర్వ జ్ఞతనాగోపించుకొనుట. మనకన్న తెలిసినవారు లేననుకొనుట మున్నగునవియే గదా మూలకారణములై యున్నవి. మనము నరదవారుచున్న ప్రేమామృత ప్రవాహమున కడవోలిపోయి వివజలపోనముచేసి దుర్గణములకు పుట్టినిండ్లయగుచున్నాము. ఇది యభారము. దీనినిమన మందరమును శాంతముతో స్థిరచిత్తముతో నేకాంతమున లెస్సగు తలంచుకొనిన మహామిత్యమును లెస్సగు నెరుంగగలగుచుమి విన్నవించుకొను చున్నాడను. దేశసేవ సత్తమితిని చేయగలగుట కిది మనము మొదటచేయవలసిన సాధనమని విన్నవించు చున్నాను.

ఇట్లొక ప్రేమామృతస్వాదసాధిలామి.

సీతాగామవిలాస విద్యానిలయము కోరంకి:-

ఈనిలయమువారు ఇచ్చటపాతకాలవెట్టి గ్రామములోని కొంతమంది బీదబాలర కుచితముగానవారు కురుపుకేయుట నేర్పింప దలచుకొనియున్నారు. అందుకు యేమేమి కేముట్లు కావలయునో అనియంతభిరదుగు యెక్కడదొరకనో, అని నేర్పువారు యెచ్చటగలరో వారికియంతభిరదుగు ఈయవలయునో యెంతసామ్యునో పరిప్రారంభించి యెంతకాలము నేర్పించవలయునో యంకాదానికి కావలసినవివరము తెలియనంతవరకు పత్రికాధిపతులుకాని పత్రికాపాతక మహాశయముగాని యీ పత్రికామూలమునదెల్పి మానదృశ్యేత్యును నెన చేర్చుటకు సహాయముచేయ ప్రార్థితులుఅని సహాయకార్యదర్శి తోటకుంక నుబ్బయ్యగారు వ్రాయుచున్నాడు.

కావలెను

నమ్మక మెడత్రయ ప్రత్యమూర్తులతో జూడెనమ్మ న్యాపారమును తొలగిసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటుగు, జిల్లా ఏజెంటుగు, డివిజను ఏజెంటుగు కావలెను. వారికి నెలకు రూ. 20 లు మొదలు గూ. 50 లు వరకును జీతములు ఇయ్యబడును. వైగా అల వెన్నులుపూడా యియ్యబడును. పనిచేయు సమర్థతసర్వస్వకర్తనము కలిగినట్లు సర్దికాని గుండ వలెను. కొద్దిసంఖ్యాత్రమే కావలెను. ఇప్పు యున్నవారు వెంటనే ఈదిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

వి. యస్ రంగను,

ఇండియా ప్రావిడెంటు కమిషనరు,

వి.పి. తేనవీధి, తిరువల్లికేసి, చెన్నపట్టణము.

త్వర పడుడు !

కొద్ది వ్యయముతో గలవు !

మంచి సమయము !

ఐరోపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము

(మొదటిభాగము నిర్వహించి) ధర్మని ఆనాడు మాత్రము. పోస్ట్ పేజీ నెంబర్ 0-10-0

ఈ యుద్ధ చరిత్రము అంతటికీ తెలియకపోయినా సరే, సులభమైన భాషలోను, ప్రామాణికమైన భాషలోను, మా ప్రకటనలతోనే ప్రపంచ యుద్ధ చరిత్రను తెలుసుకోవచ్చును. అన్నియుద్ధాల ప్రతినిధులు బొంబాయి ముద్రాపించిన పుస్తక మిది కాదు. ఇతరులు ప్రపంచ యుద్ధ చరిత్రను తెలుసుకోవడానికి ఐరోపా యుద్ధ చరిత్రను విక్రయించు అన్ని గ్రంథములు కాదు. నిజముగా "ఐరోపా యుద్ధ చరిత్ర" జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లాండు, ఐటలీ, యుద్ధములను వివరించిన వాగ్దానియే. ఈ యుద్ధ చరిత్రములను అందరు చక్కగా తెలుసుకుంటే, ఐరోపా యుద్ధ చరిత్ర మొదటిపేజీలను జరిగినవిషయము లిందున్నవి. ఐరోపా యుద్ధము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెలుసుకొనుటకు ఈ మొదటిభాగమునందు వెలువడిన యాచరిత్రముల క్రమంతో జరిగితిరవలెను.

జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా హంగరీలు నిర్మాణము, గణతంత్రమున ఐరోపాలోగలిగిన మార్పులు, జర్మనీ యొక్కాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీయొక్క తత్వమునందలివిధి, ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యములో మూలబాటలు, జర్మనీ యొక్కాధిపత్యమును ఉద్ధరించినందుకు, అధికారవిప్లవము, రాజ్యమునందు. గ్రేట్ బ్రిటన్ జర్మనీయొక్క చేసిన పోటాపోటీలు. బాల్కన్ టర్కీ యుద్ధముల పరిణామము. ఐరోపా సార్వభౌమముల యుద్ధప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యుద్ధరాజు చంపబడిన విషయ సార్వభౌమముల యుద్ధప్రయత్నములు. సార్వభౌమలారందరించిన మనోయుద్ధ వివరణములు గలవు.

ఐరోపా చరిత్రము నింతవిధముగా నిజకారణసహితముగా తెలుసుకొను నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కిచెప్పగలము. పుస్తకమును చీటి చదివినవారికి విషయముల సత్యసత్యములు తెలియను. ఇందులో 30 పేజీలలో చిత్రపటములును, 6 భూగోళపటములును, 120 పుటల వివరములున్నవి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమున పంపబడును.

మొట్టమొదటనే తెలియజేయుటకు వెలువడుచుండును. ఇందులో ఆర్డర్ పత్రము ముద్రించిన చక్కని ప్రతిముద్ర గలవు.

మాచిరునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

వనోపధి సారావరిలా

ఇది తేనెమనండుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మేయు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళనొట్టు, సాతవాయపుబొట్టు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగలుగు. ఇదిచర్మమునకు కంటినిగలిగించును. నాడికంటువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన కఠినమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నెకనిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుటుంబమునందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లిత్రాగు బకు మందు) నాగవల్లిత్రైలము పైపూతకు మందు. ఈరెండుకలిపి నెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

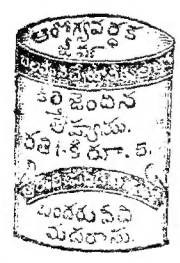

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.
లోక ప్రఖ్యాతి మైన సుం గు.
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.
శిలనొప్పులు. వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వపు నొప్పులు, కీళ్ళనొట్టు, నడవాలేము, వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతము వంటిది. సువాసనగలిగియుండును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోకలి నొప్పులు పలుతము పోగలవు. దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు. పంచభౌషణిటి చూచి కొనిన మోక్షము గలగడు. అమృతాంజనమునకు సాటివేరు లేదు.

అమృతాంజనము దీపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, తంబుసెట్టివీధి, మదరాసు.

ఆరోగ్యవరకబీవన్.

ఈలేహ్యమును, తప్పక 22 రోజులు భజించినచో, శత్రువుల కలిగినట్టి కష్టము, గుట్టుములు నడిచేము నడకను, సింహమును కలిగియుండు బలమును కలుగజేయును. చెడునక్షత్రమును శుద్ధిచేసి మంచి నక్షత్రమును అధికరించును. 40 రూపాయలయెత్తు రూ 5-0-0.

ఆర్. వి. పండిట్ అండ్ సోన్స్, 6, బందరువీధి, మదరాసు

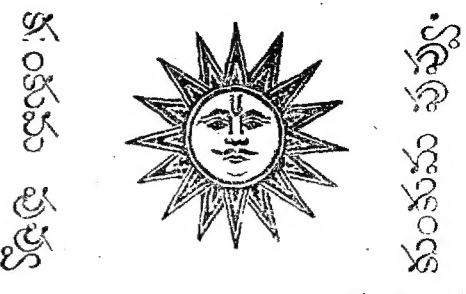
కస్తూరి.

కేమెన్టరముబకు, కలరాకు, సంధికి, బాలింత గోమూలకు, వాతములకు, చిన్నచిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికస్తూరి యవయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న పాకు. తులం 1-కి రూ. 30-0-0.

అమృతాంజనందీపో. 6 & 7, తంబుసెట్టివీధి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

THE HOME HYGIENE.
A practical Guide to Health.
By Dr. A. M. Masilamoni-Mudaliar L. M. S.
A useful book to parents, mothers, and youngsters.
200pp. Price Rs. 1-net.
CHANDRAHASA.—A Drama in English,
By late K. Krishna Rao. B.A., (Sub-Judge, Cocanada)
A little Drama for young and old to Stage or read
Health and Strength Rules.
By Dr. Sri Kam of Panjaub
A presentation booklet useful for young boys and girls
to be had free for 1 anna stamp.
Apply to:— **Hebbar Brothers.**
Printers, Engravers, Rubber Stamp Makers.
UNGAPPA NAIKA ST. M. RAS E.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమాస్కను గమనింపుడు. కరస్పాండెట్లు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ,
21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో
సాము తిరుగ నీయబడును.
100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.
పోస్టుఖర్చులు పగయిరా ప్రత్యేకము.
నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.
కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.
టవర్ ఆండ్ కో.,
(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

22-వ స్కె గల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజెలనాగర

18 సవరము యెత్తు
వెల రూ. 30-8-0

మలేయునివిధములగు బంగారునగలు, కెండినగలు, రాళ్లు చెక్కిననగలు, మాన్యునవి ఈకింద కేర్పాస్తూ కర్తవ్యులవద్ద కొరకును. కొనువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ పంపబడును. నడకక ఇండియా జావాలె మ్యానుఫాక్చరీంగు కంపెనీ,
487, టంక సాలపేడి, సామకావరపేట, మదరాసు

The Southern India Jewellery Manufacturing Co.,
437, Sowcarpet, Madras

మంచి సమయము! వేసవేలు ఖర్చుపడెడివి!! వెనుక దొరుకవు!!
ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి అత్తల రాష్ట్రమున కొరవని కొండ్రులలాపము అను గ్రంథముకలిగి ఇనాము.

మేలైన జపాన్ పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచక లాభ! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గల మేలైన అనల్ పట్టుపంచలు పండితముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినవి బాగా మిగతా కొద్దిపంచలు మాత్రమే యున్నవి. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేళువర్నం

ఇత్యాది రంగులు గలవు. ప్లాఫునీయమైనవి, త్వరపడుదు. కట్టమారనిదివిన్న 2 1/2 మూర నెడల్పుగల పట్టుపంచె 1కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాళ ఖర్చులు 0-4-0
దీటా రామపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియారు,
2, కందప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేరి, మదరాస్.